

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

Prezident İlham Əliyev Aleksandr Lukaşenkoya təbrik məktubu göndərüb

Bax 3

Xarici KİV-lərdə Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə dair məqalələr dərc olunub

Bax 10

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzeldir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 135 (6099) 11 avqust 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

"Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik"

Prezident İlham Əliyev "Qarabağ" yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib

Bax 2

Adil Əliyev: "Azərbaycan iqtisadiyyatı liberallasma nəticəsində öz potensialını daha da gücləndirəcək"

Ölkəmizdə aparılan genişmiqyaslı islahatlar bütün sahələrdə dəyişiklikləri baş verməsini təmin etdi və inkişafı bağlı müsbət dinamikanın əldə olunmasına şərait yaratdı. Lakin pandemiyanın yayılması ilə əlaqədar əlavə xərclərin meydana çıxması - yeni xəstəxanaların tikilməsi, təcili tibbi yardım avtomobillərinin alınması, habelə maddi yardımların verilməsi, təhsil haqlarının müəyyən qisminin dövlət...

Bax 6

Tovuzdan başlayan təxribat bu gün də davam edir?!

Ölkəmizdə aparılan genişmiqyaslı islahatlar bütün sahələrdə dəyişiklikləri baş verməsini təmin etdi və inkişafı bağlı müsbət dinamikanın əldə olunmasına şərait yaratdı. Lakin pandemiyanın yayılması ilə əlaqədar əlavə xərclərin meydana çıxması...

Bax 7

Gənc aktrisyaya aşiq oldu, arvadından boşandı

"Çocuk" serialında baş rolları canlandıran İsmayıl Hacıoğlu ilə Merve Çağırın sevgili olduqlarını açıq şəkildə elan edib. Türkiyə mətbuatı xəbər verir ki, bu yaxınlarda 4 illik həyat yoldaşı Duygu Kumarkiden boşanan aktyor instaqramda yeni sevgilisiylə fotosunu paylaşmış. Kumarki bu fotonun yayılmasından sonra susqunluğunu pozub. O, "Arsız güclü olunca, haqlı günahkar olarmış" sözlərini...

Bax 16

Xalqın səsi xainləri öz yuvalarındaca necə boğdu?

İşğalçı Ermənistanın Tovuz təxribatı və sarsıdıcı məğlubiyyətinin ardınca ermənilər qəddər əl-ayağa düşüb təlaşlananlar sırasında nə yazıq ki, sapı özümüzdən olan baltalar da tapıldı. Əslində, heç bir təəccüb doğurmayan xəyanətkarlıq reallığı AXCP, "Milli Şura" kimi satqın qurumların və qurum təmsilçilərinin, eyni zamanda...

Bax 13

Avrokuboklarda Azərbaycan üçün bir ilk

Avropa kuboklarında 2020/21 mövsümü Azərbaycan üçün bir maraqlı məqamla da yadda qalacaq. Qol.az-in xəbərinə görə, tarixdə ilk dəfə olaraq, bir mərhələdə 4 klubumuzdan 3-ü eyni ölkənin təmsilçisi ilə qarşılaşacaq. Məlum olduğu kimi, Çempionlar Liqasının birinci təsnifat mərhələsində...

Bax 16

"Regionda müharibə ocağı Ermənistan hakimiyyətinin strateji maraqlarıdır"

Bax 10

Əli Kərimlinin sirkli və Fuad Qəhrəmanlı polyaçisi

Bax 14

"Milli Şura"dan növbəti istefa gözlənilir

Bax 14

“Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik”

Prezident İlham Əliyev “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib

“Cənub Qaz Dəhlizi bizim tarixi nailiyyətimizdir və bunun başa çatmasına az vaxt qalır”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 10-da Heydər Əliyev adına Bakı dərin özüllər zavodunda “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövşən Əbdullayev və “BOS Şelf” şirkətinin baş direktoru İxtiyar Axundov Prezident İlham Əliyevə görülən işlər barədə məlumat verdilər.

Bildirildi ki, “Qarabağ” dayaq bloku SOCAR-ın “BOS Şelf” şirkəti tərəfindən Heydər Əliyev adına Bakı dərin özüllər zavodunda tikilib. Qurğu neft-qaz kəşfiyyatı və hasilatı üçün nəzərdə tutulur. Dayaq bloku “Qarabağ” yatağında quraşdırılacaq stasionar dəniz özülünün üst hissəsini və göyertə meydançasını saxlamaq məqsədilə şəkə bəke tipli metal konstruksiya şəklində hazırlanıb. Bu blok dənizdə suyun dərinliyi 182 metr olan sahədə quraşdırılacaq. Dayaq blokunun quraşdırılması “Qarabağ” yatağının dərin qatlarında neft və qaz hasilatının həyata keçirilməsində böyük rol oynayacaq.

Dövlətimizin başçısı dayaq blokunun dənizə yola salınmasını bildiren düyməni basdı.

Qeyd edək ki, “Qarabağ” layihəsi üzrə hazırlanan dayaq bloku

SOCAR-ın tarixində həm ölçülərinə, həm də çəkisinə görə hazırlanan ən böyük sualtı konstruksiya-dır. “STB-1” daşıma barına yüklənəcək konstruksiyanın ümumi çəkisi 16 min tondur. Blokun tikintisi iki il ərzində aparılıb. Konstruksiyanın hazırlanması prosesində mühüm amillərdən biri də yerli mütəxəssislərin iştirakıdır. Belə ki, dayaq blokunun tikintisində çalı-

şanların 95 faizi yerli mütəxəssislər olub.

“Qarabağ” yatağı Xəzər dənizinin cənub hövzəsində, Abşeron arxipelaqının şimal hissəsində yerləşir. Yataqda 1997-1998-ci illərdə Xəzər Beynəlxalq Neft Şirkəti konsorsiumu tərəfindən qazma işləri aparılıb. 2020-ci ildə SOCAR-ın və “Equinor” şirkətinin birgə qazma əməliyyatı vasitəsilə bu

yataq məhz neft yatağı kimi kəşf edilib. “Qarabağ” yatağı 60 milyon ton neft ehtiyatına malikdir. Yataqda 6 neft, 3 qaz və 3 suvucu quyunun qazılması nəzərdə tutulur. “Qarabağ” yatağı Azərbaycanın ən zəngin karbohidrogen yataqlarından biridir.

Ardı Səh. 3

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 29 iyun tarixli 148-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 29 iyun tarixli 146-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 388 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “İcra məmurları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 29 iyun tarixli 144-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “İcra məmurları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 5 yanvar tarixli 246 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “Qrant haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 30 iyun tarixli 158-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Qrant haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 13 iyun tarixli 720 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

“Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik”

Prezident İlham Əliyev “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib

-Bu, çox əlamətdar hadisədir. Bu gün “Qarabağ” yatağının dəniz işlərinə start verilir. Bu, yatağın işlənməsində çox önəmli mərhələdir. Bu nəhəng qurğu Azərbaycan mütəxəssisləri tərəfindən ölkəmizdə inşa ediləndir və bu gün artıq dənizə yola salınır. Əminəm ki, özülün üst hissəsi də vaxtında tikiləcək və beləliklə, biz “Qarabağ” yatağının tammiqyaslı işlənməsinə başlayacağıq.

1990-cı illərdə Heydər Əliyev neft strategiyasının icrası nəticəsində pay bölgüsü haqqında kontrakt imzalanmışdır. 1990-cı illərdə bu yataqda 3 quyuyu qazılmışdır. Lakin xarici tərəfdəşlər “Qarabağ” yatağının səmərəliliyinə inanmamışdılar, kontrakta xitam verilmiş və “Qarabağ” yatağı tərk edilmişdi. Ancaq bizim mütəxəssislər tam əmin idilər ki, bu yatağın çox böyük potensialı var və həyat bunu təsdiqlədi. Bu il qazılmış dördüncü quyuyu səmərəli oldu və beləliklə, yataq tam kəşf edilmişdir.

Onu da bildirməliyəm ki, bu, müstəqillik dövründə Azərbaycanda kəşf edilmiş birinci neft yatağıdır. Çünki “Azəri”, “Çıraq”, “Günəşli” yataqları sovet dövründə kəşf

Prezident İlham Əliyev Aleksandr Lukaşenkoya təbrik məktubu göndərüb

Prezident İlham Əliyev Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkoya təbrik məktubu göndərüb.

Təbrikdə deyilir: “Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç, Belarus Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə yenidən seçilməyiniz münasibətilə Sizi təbrik edirəm.

Seçkilərin nəticələri Belarus vətəndaşlarının Sizə yüksək etimadını, ölkənizin inkişafı naminə yürütdüyünüz siyasi xəttə geniş xalq dəstəyini bir daha təsdiq etdi.

İnanıram ki, bu inamlı qələbəni qardaş Belarusun çiçəklənməsinə və onun beynəlxalq mövqelərinin daha da güclənməsinə xidmət edəcək, xalqlarımız arasında dostluq ənənələrinə əsaslanan Azərbaycan-Belarus strateji tərəfdaşlığı və hərtərəfli əməkdaşlığının davamlı inkişafına töhfə verəcəkdir. Sizə səmimi qəlbədən möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və qardaş Belarus xalqının rifahı naminə fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram”.

“Əgər “Şahdəniz” üzrə kontrakt imzalanmasaydı, bu gün biz nəinki başqa ölkələrin, öz enerji təhlükəsizliyimizi təmin edə bilməzdik”

Əvvəli Səh. 2

Bu yatağın istismara verilməsi Azərbaycanın neft strategiyasının daha uğurla reallaşdırılmasına və ölkəmizin neft gəlirlərinin artmasına böyük töhfə olacaqdır.

Dayaq bloku ilə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibə verib.

-Cənab Prezident, bu gün “Qarabağ” yatağının dayaq bloku dənizə yola salınır. Bu mühüm hadisənin əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

edilmişdir. “Şahdəniz” və “Abşeron” yataqları qaz-kondensat yataqlarıdır. Neft yatağı olaraq bu, birinci yataqdır və bu nəhəng qurğu Xəzər dənizində inşa edilmiş ən böyük qurğudur. Ona görə bu layihənin əhəmiyyəti haqqında çox danışmaq olar. Əlbəttə ki, bu, bizim uğurlu siyasətimizin nəticəsidir. Çünki artıq 1994-cü ildən başlayaraq xarici neft şirkətlərinin Azərbaycanda böyük həcmdə sərmayə qoymaları

na baxmayaraq, bu günə qədər Azərbaycanın neft-qaz sənayesinə, neft-qaz potensialına xarici investitorlar tərəfindən maraq azalmır, əksinə, artır. Əminəm ki, növbəti illərdə “Qarabağ” və digər yataqlar uğurla istismar ediləcək və ölkəmizə böyük fayda verəcək.

-Bu böyük qurğu çox mürəkkəb və nəhəng konstruksiyaya

malikdir. Qurğunun mühəndis-texnoloji xarakteristikalarının önəmini necə qiymətləndirirsiniz?

-Bəli, bu, doğrudan da çox mürəkkəb konstruksiyadır və qurğunun çəkisi 16 min tondan çoxdur, hündürlüyü təqribən 190 metrə yaxındır.

Ardı Səh. 4

“Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik”

Prezident İlham Əliyev “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib

Əvvəli Səh. 3

Nəzərə alsaq ki, “Qarabağ” yatağının yerləşdiyi ərazi Xəzər dənizində çox dərin hissəyə aiddir, əlbəttə ki, belə nəhəng qurğunun tikintisinə böyük tələbat var idi. Onu da bildirməliyəm ki, “Qarabağ” yatağında suyun dərinliyi 180 metrdir və hesab edirəm ki, məhz buna görə sovet vaxtında bu yataqdan neft-qaz çıxarılmamışdır. Çünki sovet dövründə bizim belə texnologiyalarımız olmamışdır, “Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqlarının dərin hissəsi də toxunulmaz qalmışdır, müstəqillik dövrü üçün qalmışdır. Əks təqdirdə, quru yataqlarda olduğu kimi, dəniz yataqlarımız da tam boşaldılacaqdı və müstəqil Azərbaycanın inkişafı üçün enerji resursları qalmayacaqdı. Ona görə “Qarabağ” yatağının aşkarlanması və sonra yataqda işlərin görülməməsi əlbəttə ki, müstəqil Azərbaycan üçün böyük hədiyyə olmuşdur. Məhz bu gün aparılan siyasət nəticəsində biz bu işləri görə bilirik. Odur ki, bu, texnoloji baxımdan, mühəndislik baxımından çox nəhəng və çox mürəkkəb bir konstruksiyadır. Şadam ki, bunu Azərbaycan mütəxəssisləri inşa ediblər. Görülmüş işlərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan mütəxəssisləri, fəhlələri tərəfindən icra olunubdur.

Onu da bildirməliyəm ki, hazırda dərin özüllər zavodunda 5 minə yaxın insan çalışır. Bu nəhəng qurğunun və digər layihələrdə istifadə olunan qurğuların tikintisi burada məşğulluğu tam təmin edir. Mən indi maraqlandım, məlumat verildi ki, burada işləyənlərin orta emək-

“1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanın o vaxtkı rəhbərliyi - AXC-Müsavat cütlüyü torpaqlarımızın işğal altına düşməsinə imkan yaratdı. Yəni, onların xəyanəti, satqınlığı, fərariliyi nəticəsində torpaqlarımız işğal altına düşmüşdür”

bu gün bu təsdiq olunub ki, “Azəri”, “Çıraq”, “Günəşli” yataqlarının potensialı 1 milyard ton neftdən çoxdur. Ona görə bu və digər geoloji amillər deməyə əsas verir ki, “Qarabağ” neft yatağında

haqqı təqribən 1200-1500 manat ətrafındadır və çox böyük peşəkarlıq tələb edən bir müəssisədir. Ona görə bu qurğu bir daha bizim qüdrətimizi göstərir. Bu, sırf Azərbaycan istehsalıdır və Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan xalqına xidmət edəcəkdir.

-Bəs “Qarabağ” yatağından hasilat nə vaxt gözlənilir?

-Əgər hər şey plan üzrə getsə, hesab edirəm ki, iki ildən sonra - 2022-ci ilin sonunda ilk qaz və ilk neft çıxarılmalıdır. “Qarabağ” yatağının neft potensialı 60 milyon ton səviyyəsində qiymətləndirilir. Ancaq mən tam əminəm ki, işlənmə dövründə bu rəqəm artacaq. Bunu deməyə əsas verən odur ki, “Qarabağ” yatağı “Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqlarının yanında yerləşir, məsafə o qədər də böyük deyil. Xatırlayıram, “Azəri”, “Çıraq”, “Günəşli” yataqları üzrə kontrakt 1994-cü ildə hazırlanarkən o vaxt xarici tərəfdaşlar bu yataqların potensialını 511 milyon ton neft həcmində dəyərləndirmişdilər. Ancaq həyat onu göstərdi və

daha böyük həcmdə təbii ehtiyatlar var. Hasilata gəldikdə isə, bu yataqdan ildə ən azı 1,5 milyon ton neft və 1,5-1,8 milyard kubmetr qaz hasil ediləcək. Əlbəttə ki, Azərbaycanda neft hasilatının sabit qalması və qaz hasilatının artırılması üçün bunun böyük faydası olacaqdır.

-Hazırda Azərbaycanda digər nəhəng neft-qaz layihələri də həyata keçirilir. Onların icra vəziyyəti hansı səviyyədədir?

-Deyə bilərəm ki, bütün layihələr uğurla icra edilir. Bu gün bu barədə mənə kiçik təqdimat edildi. Bildiyiniz kimi, “Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqlarının işlənilməsi üzrə bütün işlər plan üzrə gedir. Burada inşa edilən yeni platforma onu göstərir ki, bu yataqların uzunmüddətli işlənməsi artıq realıqdır. Bildiyiniz kimi, kontraktın müddəti uzadılıb və Azərbaycan bundan böyük fayda götürür, bizə bir neçə milyard dollar dəyərində bonus ödənilib.

Ardı Səh. 5

“Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik”

Prezident İlham Əliyev “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib

Əvvəli Səh. 4

“Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqlarında hasilatın sabit saxlanması əlbəttə ki, bizim üçün vacib məsələdir. Eyni zamanda, Azərbaycan ictimaiyyəti onu da bilməlidir ki, bizim qaz potensialımızın önəmli hissəsi “Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqları hesabına formalaşır. Çünki orada hasil olunan qaz ümumi sistemimizə daxil edilir. Ona görə “Azəri-Çıraq-Günəşli” ilə bağlı bütün işlər plan üzrə gedir və bu yataq bizim əsas gəlir mənbəyimizdir. Bunu hər kəs bilməlidir.

Eyni zamanda, “Şahdəniz-2” layihəsi uğurla icra edilir. Bu, dünyanın ən böyük qaz-kondensat yataqlarından biridir. Bildiyiniz kimi, “Şahdəniz-2”nin tammiqyaslı işlənməsi bizə əlavə 16 milyard kubmetr qaz verəcək. Həm öz tələbatımızı ödəyəcəyik, həm də ki, ixrac üçün böyük həcm yaranacaqdır.

Gələcək il “Abşeron” qaz-kondensat yatağından ilk qazın hasilatı gözlənilir. “Abşeron” yatağının işlənməsinin iki mərhələsi olacaqdır. Birinci mərhələ nəticəsində 1,5 milyard kubmetr qaz hasil

böyük potensialı var. Əlbəttə, qazma işləri ehtiyatların dəqiq həcmi göstərəcək. Ancaq yadımdadır ki, hələ Neft Şirkətində işlədiyim dövrdə bizim mütəxəssislər orada təqribən 400-500 milyard kubmetr həcmində qaz ehtiyatının mövcudluğunu qeyd etmişdilər. Hər halda, hesab edirəm ki, qazma işləri yaxın gələcəkdə başa çatacaq və bu haqda daha dəqiq məlumat olacaqdır.

Əlbəttə, indi bizim əsas diqqətimiz Cənub Qaz Dəhlizinin başa çatmasına yönəldilib. Bu layihə də uğurla icra edilir. Bunun dördüncü və sonuncu layihəsi olan TAP artıq başa çatmaq üzrədir. Beləliklə, hesab edirəm ki, bir neçə aydan sonra Azərbaycan dövlətinin təşəbbüsü ilə və genişmiqyaslı beynəlxalq əməkdaşlıq nəticəsində 3500 kilometr uzunluğunda olan, bir-birinə bağlı üç qaz kəmərinin inşası tam başa çatacaqdır və Azərbaycan qazı artıq Avropa məkanına çatdırılacaq. Beləliklə, Cənub Qaz Dəhlizi tam istismara veriləcək. Bu, bizim üçün çox önəmli və hesab edirəm ki, tarixi hadisədir. Çünki bu, imkan verir ki, “Şahdəniz” yatağının tam işlənməsi təmin edilsin.

ediləcək və bu qaz Azərbaycanda istehlak olunacaq. Çünki artan sənaye potensialımız dikte edir ki, bizə əlavə resurslar lazımdır. Ona görə 1,5 milyard kubmetr qaz ölkə daxilində istehlak olunacaq. Biz “Abşeron” yatağının ikinci mərhələsinin başlanmasına da yaxınlaşırıq. Orada hasilat yəqin ki, 3-4 dəfə artıq olacaqdır. Bu da bizim qaz potensialımıza müsbət təsir göstərəcəkdir.

“Şəfəq-Asiman” yatağı üzrə işlər qrafik üzrə gedir. İndi qazma işləri aparılır. Bu yatağın da çox

Eyni zamanda, onu da bildirməliyəm ki, Cənub Qaz Dəhlizi inşa olunmadan investor buraya və heç bir başqa layihəyə vəsait qoymazdı, yaxud da tərəddüd edərdi. Çünki, məsələn, “Abşeron” qaz-kondensat yatağından çıxarılaçaq qazın ixracı üçün yol olmalıdır, həmçinin “Qarabağ” yatağından və digər yataqlardan çıxarılaçaq təbii qazın da. Ona görə Cənub Qaz Dəhlizinin əhəmiyyəti təkcə “Şahdəniz” layihəsi ilə məhdudlaşmır. Bu layihə icra olunmadan bizim enerji siyasətimiz yarımçıq

qala bilərdi. Amma bu gün bizim enerji siyasətimiz ölkəmizin maraqlarını tam təmin edir. “Şahdəniz” yatağı ən azı yüz il bundan sonra Azərbaycanı və tərəfdaş ölkələri qazla təchiz edəcəkdir. Eyni zamanda, biz ixrac coğrafiyamızı genişləndirmək əzmindəyik. “Şahdəniz” qazı Gürcüstan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan və İtaliyaya çatdırılacaq. Əgər Albaniyada qaz şəbəkəsi yaranarsa, Albaniya da bizim təbii tərəfdaşımız olacaqdır, biz oraya da qaz ixrac edə bilərik. Digər qonşu ölkələrə - Balkan bölgəsində yerləşən ölkələrə

Azərbaycan qazının verilməsi mümkündür.

Ona görə Cənub Qaz Dəhlizi bizim tarixi nailiyyətimizdir və bunun başa çatmasına az vaxt qalır. Bir daha demək istəyirəm ki, bizim bütün yataqlarımızda görülən işlər məqsədyönlü şəkildə aparılır. Bir layihə o biri layihəni şərtləndirir. Əgər 1994-cü ildə “Azəri-Çıraq-Günəşli” üzrə kontrakt imzalanmasaydı, heç bir başqa layihədən söhbət gedə bilməzdi. Əgər “Şahdəniz” üzrə kontrakt imzalanmasaydı, bu gün biz nəinki başqa ölkələrin, öz enerji təhlükəsizliyimizi təmin edə bilməzdik. Çünki “Şahdəniz” bizim üçün əsas mənbədir. Biz bütün bu işləri görməklə Avrasiyanın yeni enerji xəritəsini tərtib edirik və Azərbaycan uzun müddət bundan sonra bir çox ölkələr üçün strateji tərəfdaş olaraq qalacaqdır.

-Cənab Prezident, bu dayaq blokunun göndərildiyi yataq hamımız üçün doğma və əziz olan Qarabağ adını daşıyır. Bununla bağlı fikirlərinizi bölüşməyi xahiş edərdik.

- Hesab edirəm ki, bu, rəmzi mənə daşıyır. Çünki bildiyiniz kimi, Azərbaycan xarici tərəfdaşlarla bir çox yataqlar üzrə kontraktlar imzalamışdır. Ancaq heç də onların hamısı səmərə verməmişdir. Artıq bir çoxlarının icrası dayandırılıb, onların icrasına xitam verilib, qazılmış quyular ümidlərimizi doğrultmayıb. “Qarabağ” yatağının işlənməsinə gəldikdə, mən bir daha demək istəyirəm, hər zaman əminlik var idi ki, burada böyük potensial, böyük neft və qaz ehti-

yatları vardır. Ancaq bayaq qeyd etdiyim kimi, 1990-cı illərdə üç quyuyu qazılmışdı, xarici tərəfdaş artıq bəyan etmişdi ki, bu, gələcək investisiya səmərəsiz olacaq və beləliklə, “Qarabağ” yatağı tərk edilmişdir. Biz, əslində, heç nə itirmədik. Çünki Azərbaycan o keşfiyyət dövründə öz üzərinə heç bir maliyyə öhdəliyi götürməmişdi. Əksinə, hətta uğursuz nəticə də nəticədir, bizə əlavə geoloji məlumat veribdir. Bu gün Azərbaycan vaxtilə - 1990-cı illərdə tərk edilmiş “Qarabağ” yatağına qayıdır və bu, nəhəng dayaq bloku bunun əyani sübutudur.

Eyni zamanda, 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanın o vaxt ki rəhbərliyi - AXC-Müsavat cütülyü torpaqlarımızın işğal altına düşməsinə imkan yaratdı. Yəni, onların xəyanəti, satqınlığı, fərariliyi nəticəsində torpaqlarımız işğal altına düşmüşdür. Azərbaycan, - eğer belə analogiya aparmaq mümkündürsə, - Qarabağı tərk etmişdi. Biz 2016-cı ildə torpaqlarımızın bir hissəsini qaytardıq, işğalçıları o torpaqlardan qovduq və o ərazilərə həyat qayıtdı, vətəndaşlar qayıtdı, Azərbaycan qayıtdı. Əminəm ki, Azərbaycan öz doğma torpağına, Qarabağ torpağına qayıdacaq. Bizim ərazi bütövlüyümüz tam bərpa ediləcək, necə ki, bu gün biz vaxtilə tərk edilmiş “Qarabağ” yatağına qayıdırıq, eyni qaydada biz doğma Qarabağ torpağına da qayıdacağıq. Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!

-Çox sağ olun, cənab Prezident. Minnətdarıq.

-Sağ olun.

Adil Əliyev: "Azərbaycan iqtisadiyyatı liberallaşma nəticəsində öz potensialını daha da gücləndirəcək"

Olkəmizdə aparılan genişmiqyaslı islahatlar bütün sahələrdə dəyişiklikləri baş vermesini təmin etdi və inkişafı bağlı müsbət dinamikanın əldə olunmasına şərait yaratdı. Lakin pandemiyanın yayılması ilə əlaqədar əlavə xərclərin meydana çıxması - yeni xəstəxanaların tikilməsi, təcili tibbi yardım avtomobillərinin alınması, habelə maddi yardımların verilməsi, təhsil haqlarının müəyyən qisminin dövlət hesabına ödənilməsi, iş yerlərini və gəlirlərini itirmiş şəxslərə kompensasiyaların verilməsi bu sahələrə xüsusi diqqət yetirilməsinə səbəb oldu.

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclis Sədrinin müavini Adil Əliyev söyləyib. Adil Əliyev deyib: "Belə ki, cari ilin ilk 3 ayında iqtisadi sahədə qazanılan uğurlara təəssüf ki, pandemiya öz təsirini göstərdi. Burada bir məsələni xüsusilə diqqətə çatdırmaq lazımdır ki, bəzi inkişaf etmiş ölkələrdə iqtisadi tənəzzül 20 faiz və daha çoxdur. Bu gün dünyanın 150-dən artıq ölkəsi maliyyə yardımı üçün müraciət etdiyi halda, biz lazımı tədbirləri öz hesabımıza həyata keçiririk. Deməli, həmin dövlətlərlə müqayisədə ölkəmizdə vəziyyət daha yaxşıdır. Belə ki, vaxtında atılan addımlar öz uğurlu nəticəsini verir. Pandemiya qarşı mübarizə ilə əlaqədar qəbul edilmiş operativ qərarlar sayəsində xəstəliyin yayılması dinamika-sı zəifləyir və son günlərin statistika-sı kifayət qədər yaxşıdır.

Milli Məclis Sədrinin müavini vurğulayıb ki, indi əsas məqamlardan biri iqtisadi gücü bərpa etmək və inkişafa nail olmaqdır. Hazırda iqtisadiyyatın liberallaşdırılması diqqət mərkəzindədir, eyni zamanda, sahibkarlara göstərilən dəstəyin daha da təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bunun nəticəsində onların kreditlərlə təmin edilməsi, eyni zamanda, yerli və xarici investorların ölkəyə cəlb edilməsi diqqət mərkəzindədir. Sahibkarlar da öz növbəsində fəaliyyətlərini təkcə daxili bazanın tələbatının ödənilməsinə yönəltməməli, əksinə, xarici bazarların tələbinə uyğun əmtəə istehsalı ilə məşğul olmalıdırlar.

Bildiyimiz kimi, bu gün zərər çəkən sahələrdən biri də turizm sektorudur. Bu sahə son illər rentabelli olmuşdur. Ölkəmizin xaricdə tanınması istiqamətində aparılan sistemli işlər öz səmərəli nəticəsini verməklə qısa bir zamanda Azərbaycan turistlər tərəfindən ən çox ziyarət edilən ölkələrdən birinə çevrilib. Lakin təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, pandemiya xarici ölkələrdən turistlərin gəlməsinə ciddi maneələr yaratdı. Dövlət haqlı olaraq əhalinin sağlamlığını turizmdən gələn gəlir də daxil olmaqla hər şeydən üstün tutur.

"Lakin vergi və digər daxilolmalarla əlaqədar aparılan islahatlar nəticəsində bu sahədə büdcə daxilolmaları birinci yarımillikdə proqnozlaşdırılardan daha artıq oldu ki, bu da aparılan islahatların uğurlu məntiqi nəticəsidir. Eyni zamanda, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının "Dayanıqlı inkişaf indeksi" ilə bağlı yeni hesabatına görə, Azərbaycan regionda şəriksiz liderdir, keçən ilə nisbətən iqtisadiyyatımız daha da irəliləyərək 54-cü yerdə qərarlaşıb", - deyən A.Əliyev əlavə edib ki, dövlət şirkətlərində hazırda itkilərin aradan qaldırılması istiqamətində ciddi iş aparılır. İslahatların tərkib hissəsi olaraq, həmin şirkətlərin büdcədə yaratdıqları yu-

kün minimuma endirilməsi nəzərdə tutulur. Belə ki, həmin şirkətlərin itkilərinin dövlət hesabına aradan qaldırılması tendensiyasına birmənalı şəkildə son qoyulması gözlənilir.

Hazırda dünyada geniş yayılmış iqtisadi sistemlərdən biri olan "Build Operate Transfer" (Qur, işlət və ötür), yeni, müəssisələrin qurulması, işlədilməsi və ötürülməsi özündə ehtiva edir. Bu sistem hazırda iqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən sahibkarlara ciddi dəstək kreditinin verilməsini, habelə onlar tərəfindən yeni sahələrin yaradılmasını özündə ehtiva etməkdədir.

Habelə "Public Private Partnership" modelinə uyğun olaraq ictimai faydalılığı təmin etmək, iqtisadiyyatın inkişafına dəstək olmaq və dövlətin sahibkarlarla əlaqələri nəticəsində irəli sürdüyü iqtisadi artımın ehtiva olunmasıdır.

Dövlət müəssisələrinin maliyyə sağlamlığını və dayanıqlılığını yaxşılaşdırmaq, maliyyə resurslarının, habelə xarici borcların cəlb olunmasını səmərəli meyarlar əsasında idarə etmək məqsədilə dövlətimizin başçısının 2020-ci il 7 avqust tarixli Sərəncamına əsasən Azərbaycan İnvestisiya Holdingi yaradılıb. Bu isə pandemiya dövründə dövlət müəssisələrini vahid çetir altında toplamaqla, onların profisitinin artırılmasına, habelə büdcədən asılılıqlarının azaldılmasına hesablanmış mühüm qərardir. Vahid idarəetmə modeli dövlət şirkətlərinin maliyyə durumlarının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin görülməsini özündə ehtiva edir. Hansı ki, sözügedən islahatlar azad bazar münasibətlərinin hərtərəfli inkişafına, özəl mülkiyyətin genişlənməsinə, daha sağlam prinsiplərə söykənən idarəçiliyə əsaslanmaqla iqtisadi inkişafı sürətləndirməyə hesablanıb.

Səs İnformasiya Agentliyi 12 yaşını qeyd etdi

Səs İnformasiya Agentliyinin (SİA) yaranmasından 12 il keçir. Azərbaycanda və dünyada pandemiya səbəbindən təkcə ad günləri, yubileylər yox, bütün iri tədbirlər, əlamətdar günlər belə sakit, dar çərçivədə, yalnız yaxınların və doğmaların əhatəsində qeyd edilir. Biz də növbəti ildönümümüzü, ad günümüzü belə sakit keçirmək qərarına gəldik.

SİA haqqında danışarkən, onun yaranma tarixinə nəzər salarkən "Səs" qəzeti barədə danışmamaq olmaz. Axı, SİA-nın "Səs" qəzetinin bazasında yaradıldığını kim bilmir ki? Necə deyirlər onun övladıdır, sözün bütün mənalarında məhz onun maddi və mənəvi bazası üzərində bərqərar olub, həyata vəsiqə qazanıb.

"Səs" qəzeti 1990-cı ildə qeydiyyatdan keçib və 1991-ci il yanvarın 11-də "Əlinçə" Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı kimi nəşrə başlamaqla Azərbaycanda müstəqil mətbuatın ilk qaranquşlarından olub. Sovet dövründə qəzetə çox basqılar olub, çünki həmin vaxt açıq fikirlilik qəzetləri qəbul etməmə instinkti dominantlıq edirdi, insanların böyük əksəriyyəti sovet ideologiyasından qurtula bilmirdi, insanların içindəki daxili senzura onlara "Səs" kimi azad fikirlilik qəzeti qəbul etməyə əngəl yaradırdı. Amma "Səs" qəzetinin 35 min tirajla çap olunması bu qəzetin cəmiyyət üçün nə qədər dəyərli olduğunu sübuta yetirir. Həm də o dövrdə bu qədər ti-

rajla çıxan yeganə qəzet idi. Müstəqillik əldə edildikdən sonra da "Səs" açıq fikirlilik qəzeti olaraq o dövrün müxalif qəzeti sayılırdı. AXC-Müsavat hakimiyyəti zamanı da "Səs" qəzetinin mövqeyində dəyişiklik olmadı, əksinə Azərbaycanın taleyini düşünən insanlar qəzetin ətrafında toplaşdılar. Yeni Azərbaycan Partiyası hələ yaranmamışdı, amma "Səs" qəzeti vətənpərvər, xalqın, dövlətin gələcəyini düşünən insanları, ziyalıları, aydınları ətrafında cəmləşdirə bilmişdi.

Yarandığı vaxtdan "Səs" qəzeti Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarının xalqa çatdırılması kimi müqəddəs missiyanı şərəflə yerinə yetirib, Onun Naxçıvandakı fəaliyyətini ölkə ictimaiyyətinə çatdırıb. "Səs" qəzeti YAP-ın baza rolunu oynayıb və partiya yarandıqdan sonra onun əsas mətbu raporu kimi fəaliyyətini davam etdirib. Partiyanın bəyanatlarını, yığıncaqlarını və sair tədbirlərini öz səhifələrində geniş işıqlandırır.

1992-ci il oktyabrın 16-da ölkənin 91 nəfər tanınmış ziyalisinin Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciəti və oktyabrın 24-də Ulu Öndərin həmin müraciətə cavabı "Səs" qəzetində dərc olunub. Ümummilli Lider hakimiyyətə gəldikdən sonra "Səs" qəzetini özü üçün doğma qəzet adlandırır və qeyd edib ki, "Səs" qəzeti tarixə düşmüş bir qəzetdir. Hazırda qəzet gündəlik 5 min tirajla nəşr olunur, redaksiya heyəti 40 nəfərə yaxındır. Ölkənin bir sıra bölgələrində müxbir postları var. Qəzetin internet saytı (ses-news.az) fəaliyyət göstərir və xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da sayt vasitəsilə qəzeti izləyirlər.

Bu gün Azərbaycanın müstəqil, özəl və beynəlxalq arenada tanınmış informasiya agentliklərindən biri - "Səs" Media Qrupuna daxil olan Səs İnformasiya Agentliyi (SİA) 2008-ci ildə yaradılıb. Fasiləsiz olaraq Azərbaycan, ingilis və rus dillərində fəaliyyət göstərən SİA-nın ölkəmizin bütün bölgələrində, eyni zamanda Rusiya, Türkiyə, Gürcüstan, Ukrayna və Şərqi Avropa ölkələri, Qazaxıstan və Orta Asiya ölkələrindəki büroları vasitəsilə "on-line" xəbər xidməti göstərir və ictimai-siyasi və iqtisadi mövzularda, habelə elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə, idman, ətraf mühit və s. barədə dəqiq və operativ informasiya yayır.

Agentlik abunəçilərinə gündəlik xəbərlər, video görüntülər, həftəlik və aylıq təhlillər, statistika, proqnozlar, xüsusi fotosessiyalar təqdim edir. Regionun etimad qazanmış media şirkətləri sırasında olan SİA-nın tanınmış politoloq və mütəxəssislərdən ibarət ekspertlər qrupu təhlillər hazırlayır, monitorinqlər keçirir. SİA foto və yazılı informasiyalarla yanaşı, ölkənin sosial, siyasi, iqtisadi, idman həyatından videoxəbərlər hazırlayır, onları internet resursunda və sosial şəbəkələrdə yayır.

Agentliyin multimedia və videoxəbər xidməti SƏS TV müxtəlif layihələr hazırlayır. Agentlik xarici ölkələrin xəbər resursları ilə əməkdaşlıq edir, informasiya mübadilələri aparır. Müxtəlif tədbirlərin təşkilatçısı və informasiya dəstəkçisi rolunda çıxış edən SİA Azərbaycan mediasının yeni qolu sayılan internet medianın inkişafında xüsusi rol oynayır.

Ad gününüz mübarək "Səs"çilər, SİA-çıları!!!

Ermənistanın "konyak diplomatiyası"nın əsirinə çevrilən Darya Volodinanın barbar mövqeyi

Ermənistan hakimiyyətinin, onun qulluqçularının hiyləgər siyasəti özünü Ukrayna dövləti ərazisində də göstərməyə başlayıb. Bu gün Ukraynanın dövlət və milli maraqlarına xidmət edən dövlət memurları Ermənistanın hiyləgər siyasətinin əsirinə çevrilən bəzi işbazlar tərəfindən ləkələnməyə cəhd edilir.

Bu günlərdə Ukrayna-Ermənistan parlamentlərarası dostluq qrupunun həmsədrinin müavini, hakim "Xalqın xidmətçisi"si partiyasından olan deputat Darya Volodina Ukrayna Xarici İşlər nazirinin müavini, GUAM yanında Milli Əlaqələndiricisi Vasili Bodnara qarşı ittihamla çıxış edib. Onun "məntiqi" kənardan çox iyrənc və gülünc görünür. Ermənipeşt Darya Volodinanın məntiqsiz yanaşmasına görə, XİN müavini Bodnara aprelde müvafiq qurumlara məktub göndərərək qondarma "erməni soyqırımının" tanınmaması barədə tövsiyəsi Ukraynanın xarici siyasət kursuna ziddir. Hakim partiya-dan olan deputatın belə bir mövqə sərgiləməsinin arxasında Ermənistan dövlətinin "konyak diplomatiyasının" dayanması aydınca sezilir. Ancaq o bir məsələni unudur ki, V.Bodnar sadəcə Ukrayna dövlətinin rəsmi mövqeyini qurumlara çatdırıb. Necə ki, Bodnar deputatın ittihamlarına sosial şəbəkədə cavabında qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı mövqeyinin Ukrayna dövlətinin rəsmi mövqə olduğunu qeyd edib. Darya Volodinanın XİN rəsmisinə qarşı qərəzli mövqeyi Ukraynanın siyasi dairələri tərəfindən də sərt tənqid edilir. Bunlardan biri AŞPA-nın vitse-prezidenti, Uk-

rayna Ali Radasının Xarici əlaqələr komitəsinin sədri Aleksandr Merejko cavabında Darya Volodinanın ittihamını "barbar lüquəyi absurd" adlandırır və onunla bir "Xalqın xidmətçisi" fraksiyasında təmsil olunmasından utandığını söyləyib. Bundan əlavə sosial şəbəkələrdə Darya Volodinanın Bodnara qarşı qərəzli mövqeyini kəskin şəkildə pisləyən yüzlərlə şərhər yazılıb.

Onu da xatırlatmaq lazımdır ki, Darya Volodina bir neçə dəfə Ukrayna Ali Radasında qondarma "erməni soyqırımı"nın qəbul edilməsinə çalışıb. Sonuncu dəfə bu ilin fevral ayında Ukrayna Ali Radası onun müəllifi olduğu qondarma "erməni soyqırımı"na dair qanun layihəsinin müzakirəsindən imtina edib. Darya Volodinanın təqdim etdiyi "erməni soyqırımı qurbanlarının anılması" ilə bağlı qanun layihəsi müzakirə edilmədən geri qaytarılıb.

Baş Prokurorluq: Əfqan Nağıyev ev dustaqlığına buraxılıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) sabiq rəis müavini general-leytenant Əfqan Nağıyev ev dustaqlığına buraxılıb. Bununla bağlı Bakı Baş Prokurorluğunun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a faktı təsdiqləyiblər.

Qeyd edək ki, Ə.Nağıyev və Sahil Mühafizə Xidmətinin vəzifəli şəxsləri Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin və Baş Prokurorluğun keçirdiyi əməliyyat tədbirləri nəticəsində saxlanılıblar. Təqsirləndirilən şəxslərə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 308-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma), 311.3-cü (külli miqdarda rüşvət alma) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Tovuzdan başlayan tərribat bu gün də davam edir?!

Azərbaycan Prezidenti ermənilərin geosiyasi tərribat planını qətiyyətlə pozdu

Bu analitikani apararkən tarixi-etnocoğrafi, folklorşünaslıq, region və geosiyasi, geoiqtisadi meqalayihələrlə bağlı məlumatlar əldə edib, toplayıb analiz etdikcə aydın olur ki, cahil, avam, sadələhv ermənilər həmişə hiyləgər məkrli rəhbərlərinin pafosu ilə kimlərsə əlində oyuncaq olmaşlar və çox miskin və bayağı görkəmdə görünürlər.

Bu fikirlər "Resurs" Analitik İnformasiya Mərkəzinin sədri, siyasi ekspert Rasim Quliyevin "Tovuzdan başlayan tərribat bu gün də davam edir?!" analitik meqaləsində yer alıb.

Əvvəlcə hazırkı dünyanın Qafqazda ən böyük münaqişə tərəfləri sayılan Azərbaycanı və Ermənistanı potensial rəqib olaraq qiymətləndirməyə çalışaq.

Azərbaycanda daimi yaşayan əhalinin sayı ilin əvvəlindəki rəsmi statistikaya görə 10.190.233 nəfər, Ermənistanın əhalisi öz rəsmi mənbələrində 2.950.000 nəfər göstərilərsə də son 30 ildə ağır olan və sonu parlaq görünməyən sosial-iqtisadi vəziyyət səbəbindən əhali arasında mənəvi-psixoloji və demografik vəziyyət adekvat olaraq çox gərginləşmişdir. Hazırda, ekspertlər Ermənistanda real olaraq cəmi 2.000.000 nəfərə yaxın əhalinin yaşadığını qeyd edirlər. Yeni Ermənistanda hazırkı əhalinin sosial təbəqələşməsi belədir ki, mövcud əhalinin təxminən 2-3 faizi müharibə ab-havasında və xarici yardımlardan istifadə edərək kəskin surətdə varlanmış, təxminən 11-13 %-i dövlət və digər daimi iş yeri mövcud olan orta təbəqə sayılan bir hissədirsə, qalan 84-85% əhali əsasən işsiz, yoxsul və sosial yardıma ehtiyacı olan təbəqəni təşkil edir. Əslində müharibə komandasının əleyhinə olan ac-yalavac bu təbəqənin miskin vəziyyətindən istifadə edən "Soros" ekspertləri əvvəlcə ermənilərdə ruslara qarşı nifrət yaradıb, məsələn Gümrüdə bir rus əsgərin bir erməni ailəsini güllələməsi kimi faktlarla, sonra isə kütlə psixologiyası, küçə pafosu ilə inqilab edərək Nikol Paşinyanı hakimiyyət kürsüsünə əyləşdirdilər. Bu kontingentin müharibə komandasına olan nifrətini küçə pafosu ilə küçə inqilabçıları və Soros dəyərləndirib hakimiyyəti ələ keçirdilər.

Əslində bu, 1828-ci il fevralın 10-da Rusiya imperiyası tərəfindən general İvan Paskeviç və İran tərəfindən həmin dövrün vəliəhdi şahzadə Abbas Mirzə tərəfindən imzalanmış Türkmənçay müqaviləsinə əsasən Azərbaycanlıların İravan Xanlığını süquta uğradaraq xanlığın coğrafi ərazisində köçürülmüş yerləşdirilmiş ermənilərdən, yerli azərbaycanlılardan, gürcü və digər xalqlardan ibarət Çar Rusiyasının payına düşmüş quberniyada əsası qoyulan erməni vilayəti və bugünkü Ermənistan Rusiyanın vassalı olaraq yaradılmışdır. Həmin vaxtdan faktiki olaraq Rusiyanın vassal ərazisi olan Ermənistanda Sorosun siyasi çevrilişidir.

Mövzudan çox kənarlaşmamaq üçün müqayisəyə qayıdaq. Hərbi potensialına görə ABŞ-ın "Global Fire Power" təşkilatının 2019-cu il qiymətləndirməsinə əsasən Azərbaycan Ordusunun hazırlıq səviyyəsi dünya orduları arasında 52-ci yerdə, Ermənistan ordusu isə 96-cı sırada yerləşmişdir.

Həmin hərbi təşkilatın hesabla-

tında Azərbaycanda 66.000 aktiv döyüşçü, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti 374.500 nəfər, Səfərbərlik vaxtı ehtiyatda olan canlı qüvvə isə 3.750.000 nəfər təşkil edir. Ermənistanda isə yenə həmin beynəlxalq təşkilatın hesabına istinadən 20.000 aktiv döyüşçü və 200.000 nəfər ehtiyatda olan canlı qüvvə mövcuddur, Azərbaycanda həqiqi hərbi xidmətə çağırış 18-35 yaş arasındadır, Ermənistanda bu hədd 18-45 yaş arasıni əhatə edir, lakin müharibə şəraitində 15-49 yaş həddi götürüldüyü bildirilir.

Azərbaycan Ordusunun və silahlı qüvvələrinin arsenalı Türkiyə, İsrail, Rusiya, Pakistan, Rumıniya, Ukrayna və digər ölkələrdən hər ölkənin ən müasir, ən güclü və üstün sayılan silahını alaraq, digər ən müasir sistemlərlə təchiz edilib modernləşdirilərək və Azərbaycan hərbi sənayenin müasirləşən və modifikasiya olunmuş sistemlərlə təchiz olunmuşdur. Ermənistan isə əsasən Rusiyanın, krediti və ianəsi hesabına Rusiya silahlı qüvvələrinin arsenalında və balansında işlənmiş silahlar hesabına silahlanmışdır. Əgər Ermənistanın Rusiya hərbi bazasındakı raket sistemini təbliğat vasitəsi kimi istifadə edərsə bu silahların tətiyi rusların əlindədir, Azərbaycanda isə ən müasir, Hərbi Hava Qüvvələri, Hərbi Dəniz Donanması, Hava Hücumundan müdafiə sistemləri mövcuddur və bunların tətiyi və əmri birbaşa və birmənalı şəkildə Azərbaycanın siyasi və hərbi rəhbərliyinin səlahiyyətindədir.

Bu müqayisələrlə çox uzatmaq olardı, lakin məqsəd heç də Azərbaycanla Ermənistanın hərbi, iqtisadi, siyasi və beynəlxalq nüfuzunu müqayisə etmək deyil. İstər iqtisadi inkişaf baxımından, regional beynəlxalq meqalayihələr- neft, qaz, hava, quru, demiryolu və dəniz nəqliyyat, kommunikasiya və yerli sənayenin inkişaf coğrafiyası, bütün siyasi-beynəlxalq forum, format, qurum və proseslərdə Azərbaycan-Ermənistandan dəfələrlə üstündür.

Bəs məntiqi sual yaranır ki, necə olur Ermənistan Azərbaycan ərazisini işğalda saxlaya bilər? Bəs necə cəsarət edir ki, Ermənistan işğal altında saxladığı Dağlıq və Aran Qarabağın sərhədlərindən xeyli uzaqda Azərbaycanla birbaşa sərhədin Tovuz rayonu ərazisindən Azərbaycan ərazisinə hücum edir, ağır texnikadan davamlı atəş açır?

Bu sualların cavabını axtarmazdan əvvəl baxaq görək Azərbaycan-Ermənistan sərhədində tərribatı hansı tərəf törədib? Bu Azər-

baycan ola bilərmi?- Birmənalı, yox!

Çünki Azərbaycan məntiqə atəşkəsi pozmaqda maraqlı və planlı olsaydı, bu ən azından hələ Dağlıq Qarabağdan da əlavə Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanılan yeddi rayonun ərazisindən başlaya bilərdi ki, hər halda bu ərazi heç bir hüquqi və siyasi müzakirə mövzusu olmadan Azərbaycan ərazisidir. Həmin ərazilərdə hər hansı əməliyyat aparmaq Azərbaycanın beynəlxalq sənədlərlə təsdiq olunmuş hüququdu və de-yure heç bir dövlətin, o cümlədən Rusiyanın müdaxilə etmək hüququ yoxdur. Tovuz sərhədində isə tərribat törətməklə Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını (KTMT) və onun əsas yaradıcısı olan Rusiya Federasiyasını hansısa formada bu prosesə cəlb etmək istəyində idi.

Demək Azərbaycanın Tovuz sərhədindəki tərribatı Ermənistan başlayıb. Bəs məqsəd nədir?

Tovuz rayonu Azərbaycanın qərb rayonlarından biridir ki, Azərbaycandan Türkiyəyə və Avropaya uzanan beynəlxalq neft və qaz magistral xətləri həmin ərazidən keçir.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəməri Azərbaycan neftinin Avropa bazarına nəqlinin başlanğıcı olmuşdur. 2003-cü ildə inşasına başlanan boru kəməri (uzunluğu 1768 km) layihəsi 2006-cı ildə istismara verilmişdir. Daha sonra bu beynəlxalq meqalayihələrin davamı olan Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri (TANAP) də (uzunluğu 1841 km, dəyəri 7 milyard ABŞ dolları) inşasına 2015-ci ildə Azərbaycandan başlanaraq təbii qazı Türkiyənin Şərq sərhədindən Qərb sərhədinə daşıyan, bütün ölkədə sabit tranziti təmin edən bu layihə Cənubi Qafqaz boru kəmərinin Avropa İttifaqında bir neçə kəmərlə əlaqələndirilmişdir. 2018-ci ildə inşası başa çatmış TANAP, 2019-cu ildən istifadəyə verildikdən sonra 2020-ci ildə kəmərin buraxılış qabiliyyəti 16 milyard kubmetr olmuşdur. TANAP-ın davamı olaraq 2016-cı il mayın 17-də Yunanistanın Saloniki şəhərində TAP-ın təməlləşmə mərasimi keçirilmişdir. 4,5 milyard dollara başa gələcək olan boru kəməri ilə 2020-ci ildə Azərbaycan qazının Avropaya çatdırılacağı nəzərdə tutulmuşdur və təyin olunan vaxtda yəni, hal hazırda 2020-ci ilin iyulun 29-da TAP-ın son qaynaq tamamlanma işləri İtaliyada da başa çatmışdır və bu barədə artıq rəsmi məlumat yayılmışdır. Azərbaycan bu beynəlxalq layihələrlə Avropa ölkələrinin bir çoxunun neft və qaz təminatçısı olmaqla Avropanın enerji təminatına və Avropanın enerji təhlükəsizliyinə əvəzsiz töhfə vermişdir. Tarixdə məşhur deyim var ki, II dünya müharibəsini Bakı nefti udmuşdur. Sovet hərbi texnikasının təyyarələrinin istifadə etdiyi neftin 70-75 faiz, benzinin 85 faizini Azərbaycan təmin edirdi. (1941-45 - ci illərdə 70 milyon ton neft, 22 milyon ton benzin) İndi isə yeni dünyada Avropanın enerji təminatında, enerji təhlükəsizliyində Azərbaycan çox mühüm rol oynayır.

Bəs Ermənistan beynəlxalq layihələrə qarşı çıxmaq, ABŞ-ın, Avropa dövlətlərinin, Türkiyənin dəstəklədiyi və Ermənistanın büdcə-

sindən qat-qat artıq kapitalı olan beynəlxalq şirkətlərin investisiya qoyduğu layihəyə tərribat və ya diversiya etmək gücündə və imkanındadırmı?

Əgər Ermənistanın dünyada və regionda belə bir gücü, nüfuzu və dünyada reytingi olsaydı Azərbaycanın iştirak etdiyi bütün beynəlxalq geosiyasi və iqtisadi meqalayihələrdən kənar qalmazdı və əhalisi və dövləti üçün nəse qazana bilərdi.

Bəs niyə Ermənistan məhz Tovuz sərhədində tərribat törədib? Bu hansı plana uyğun qurulmuş ssenari idi və ermənilərin bu planı baş tutdumu?

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə mövcud sabitlik, inkişafı şərtləndirən ən böyük amillərdəndir və bu şəraitdə dayanıqlı və güclü dövlət tərəfindən müxtəlif sahələr üzrə stabil, perspektiv, planlı siyasət yürütmək və nəticə əldə etmək imkanı yaranır. Yəni Azərbaycandakı istənilən sabit inkişaf iqtidarın kimliyindən asılı olmayaraq Qərbdə, Rusiyada və ABŞ-da olan bəzi qüvvələri qətiyyətlə qane eləmir. Həmin qüvvələr heç zəif də deyillər. Tovuz tərribatında Ermənistan iqtidarının marağı nə idi və niyə Tovuzdan başladı?

Biz Azərbaycanın və Ermənistanın bütün sahələr üzrə potensialını təhlil edərək görürük ki, heç bir halda Ermənistan Azərbaycanla rəqabət gücündə və imkanında deyil. Bəs onda necə olur, Ermənistanı hərbi tərribat törətməyə cəsarətləndirən nədir? ABŞ, Fransanın, yaxud da Rusiyanın dəstəyinə, gücünə arxalanıb hücum keçirmiş? Bu nə dərəcədə realdır ki, özündən qat-qat güclü bir dövlətə hücum edib şiltaqlıq edərsən, yaxud da əmin olasan ki, səni dəstəkləyəcəklər. Siyasətdə belə addımlarla, şiltaqlıq və dostun dəstəyinə ehtimal edib hücum keçilmir. Ermənistanın indiki iqtidarı müharibə komandasını ac-yalavac insanların nifrət gücü ilə hakimiyyətdən yıxdı, küçə pafosu və küçə bəyanatları isə siyasi realıqda başqa cür görünür və başqa cür səslənir. Beləliklə Sorosun milyonları Ermənistanı xoşbəxtliklə getirməyə kifayət etmədi, pandemiya rejimi də belə dövletlərdə xüsusən ağırlı keçir. Həm epidemiyaya, həm aclıq qorxusu və üstəgəl ümitsizlik və itirilmiş inam və etibar. Yalnız yeni provokasiya və yeni hərbi müht, yeni rejimlə hakimiyyəti möhkəmlətmək olar. Həm də ənənəvi erməni siyasəti,

Tovuzdan başlayan təxribat bu gün də davam edir?!

Azərbaycan Prezidenti ermənilərin geosiyasi təxribat planını qətiyyətlə pozdu

Əvvəli Səh. 7

Eyni zamanda, Azərbaycan ordusu qəti hərbi zərbə ilə cavab zərbəsi vurdu və siyasi rəhbərlik müharibənin təxribatçıların ssenarisini ilə coğrafiyasının genişlənməsinin qarşısını aldı. Daxildə isə təxribat planlaşdırılara qarşı çox soyuq-qanlılıq və təmkin nümayiş etdirərək sadəcə olaraq ssenariçilərin gözləmədiyi və nəzərə almadığı eks-fakt on minlərlə izdihamçının İlham Əliyevin, Azərbaycan dövlətinin və torpaqlarımızın müdafiəsinə qalxmasını müşahidə edərək Prezident çox aktiv, çevik diplomatik fəaliyyət və manevr ilə təxribat planını pozdu.

Hakimiyyətini qorumaq və ya möhkəmlətmək üçün istənilən qüvvə ilə, hətta şeytanla da sazişə gedən və onsuz da acınacaqlı durumda olan sadə ermənilərin öz millətinin, öz qəbiləsinin sabahını düşüncə qədər müdrik olmayan (bunu Nikol Paşinyanın çəkdiyi istənilən selfiyə bircə dəfə baxmaq anlamaq üçün kifayət edər) Nikol Paşinyan və keçmiş erməni prezidenti Azərbaycanlı mülki əhalinin (Xocalı soyqırımı) və erməni mülki və siyasi şəxslərin (erməni parlamentində gülləbaran, İrevanda 1-2 mart 2008-ci il hadisələri) güllələnməsində əli boğaza qədər qan içində olan Robert Köçeryanın müharibə komandasına və sadə ermənilərə ünvanlanacaq sual ekspert qrupumuzda müzakirəyə səbəb oldu. Görəsən bu sualı ünvanlamaq lazımdır, bir mənəsi varmı? Bəlkədə yoxdur, ancaq hər halda bu insani sual səsəndiriləməlidir.

Anadan olan körpə uşaqların fikrinə, qəlbine türk (azərbaycanlı) sənir düşməninə deyər nifrət, kin-küdurət, qisas, pislik hissələrini açılmaqla, yerləşdirməklə uşağın könlünü zəhərləyərək şeytana təslim etməklə xoşbəxt və xeyirli ömür yaşamaq olarmı? Axı, millətlərin taleyi və xüsusiyyətləri insanlarnı kimi. Tarixin bu dövrlərində erməni millətçilərinin başı yalan, riyə, pislik və zalımlığa elə qarışıb, onlara reallıq elə unudurulub ki, ilahi ədalət yaddan çıxıb, həm sadə çarəsiz ermənilər, həm də insanlıq qarşısında. Axı heçdə çox uzaq olmayan tarixə nəzər salsaq, elə sonuncu milliyi götürsək bu region və dünyanın üçdə bir hissəsi türk toplumları, türk mənşəli, türk boyları, türk qolları tərəfindən dünyə xəzinəsinə hərbi-siyasi, diplomatik mədəniyyət və elmi töhfələr verməklə ədalətlə idarə olunmuşdur.

Nəyə görə Çar Rusiyası Qafqazda erməni dövləti yaratdı?

Tarixə nəzər salsaq görürük ki, Eldənizlər, Eldəgizlər və ya Azərbaycan Atabəyləri 1136-1225-ci illərdə Azərbaycanı, şərqi Anadolunu, şimali İraqı, İrani və Cibəli idarə etmiş tarixi türk-qıpçaq imperiyası. Sülalənin əsasının qoyulması Şəmsəddin Eldənizlə bağlıdır. Belə ki, Sultan Məsud tərəfindən Arranı iqtə

olaraq alan Eldəniz tezliklə hakimiyyətini bütün Azərbaycana yaymışdı. 1160-cı ildə oğulluğu Arslan şahı da hökmdar etdikdən sonra Eldəniz İraq Səlcuq sultanlığındakı hakimiyyəti də faktiki olaraq elə keçirdi. Şəmsəddin Eldənizin dövründə Azərbaycan atabəylərinin torpaqları Arran, Azərbaycan, Şirvan, Cibəl, Həmədan, Gilan, Mazandaran, İsfahan, Rey, Mosul, Kirman, Fars, Xuzistan, Axlət, Ərzurum və Marağa torpaqlarını əhatə edirdi.

Sülalənin möhkəmlənməsi Məhəmməd Cahan Pəhləvanın dövrü ilə bağlıdır. 1175-ci ildə III Toğrul hakimiyyətə gətirən Cahan Pəhləvan özünü onun atabeyi elan etdi və Şəmsəddin Eldəniz kimi faktiki hakimiyyəti öz əlinə aldı. Cahan Pəhləvanın dövrü stabillik dövrü olduğu üçün Eldənizlərin hakimiyyəti altındakı torpaqlarda mədəni sahələr inkişaf etmişdi.

XII əsrin 30-cü illərində Kürdən cənubda Azərbaycan torpaqlarında Atabəylər (Eldənizlər) dövlətinin paytaxtı Naxçıvan idi. Bütün İraq Səlcuq sultanlığının idarəçiliyini elə keçirdi. Şirvanşahlar Eldənizlərdən asılı oldu. Eldənizlər dövləti Dərbənddən Fars körfəzinə qədər olan ərazilərdə yerləşirdi. 1175-ci ildə paytaxtı Həmədana keçirdi. Təbrizi Ağsunqurilərdən aldı.

Qaraqoyunlular 1375-1469-cu illərdə Azərbaycan, Ermənistan, şərqi Anadolu və şimali İraq ərazilərini idarə etmiş oğuz tayfalarından ibarət tarixi tayfa ittifaqı. Van gölünün cənubunda məskən salmış Qaraqoyunlular XIV əsrin 70-ci illərindən Ərzincanda, Sivasda, ümumən Şərqi Anadolunun şimal-şərq torpaqlarında möhkəmlənib, Ağqoyunlulara, Cəlalilərə və Teymurilərə qarşı mübarizə aparmışlar.

Azərbaycanın Təbriz də daxil olmaqla qərb hissəsinin Qaraqoyunluların əlində idi. Teymurilər və Cəlalilərlə gərgin mübarizədə Qara Yusif Azərbaycandan Şərqi Gürcüstan, Ərəb İraqı və Əcəm İraqını öz sərhədləri daxilində birləşdirən nəhəng bir dövlət yaratmağa nail olub.

1467-ci ildə Qaraqoyunlu imperiyası süqut etdi.

Ağqoyunlular - 1378-1508-ci illərdə şərqi Anadolunu, Azərbaycanı və İrani idarə etmişdir.

1467-ci ildə Muş döyüşündə Qaraqoyunluların məğlub edilməsi ilə Bağdada qədər olan geniş ərazi Ağqoyunluların əlinə keçir. 1468-ci ildə Uzun Həsən Həsənəlini də məğlub edərək Ağqoyunlu imperiyasının əsasını qoyur.

Uzun Həsənin hakimiyyəti illərində Ağqoyunlu imperiyası bütün Yaxın və Orta Şərqdə qüdrətli hərbi-siyasi amilə çevrildi.

1499-cu ildə Ağqoyunlu dövləti artıq iki hissəyə bölündü. 1501-ci ildə qızılbaşlara Şərur məğlubiyyətindən sonra Ağqoyunluların Azərbaycanı idarə etməsi son qoyuldu. 1508-ci ildə Qızılbaşlar tərəfindən İraqdakı hakimiyyətlərinə də

son verildikdən sonra Ağqoyunlular tamamilə süqut etdi və yerini I Şah İsmayılın yaratdığı Səfəvi imperiyasına verdi.

Səfəvilər dövləti və ya Səfəvilər imperiyası - 1501-ci ildən 1736-cı ilə qədər bugünkü Azərbaycan, İran, Ermənistan, İraq, Əfqanıstan, qərbi Pakistan, Türkmənistan, şərqi Türkiyə, şimal-şərqi Hindistan və Özbəkistan ərazilərini əhatə etmiş, Azərbaycan varisi olduğu tarixi Azərbaycan dövləti. Dövlətin əsasını I İsmayıl 1501-ci ilin iyul ayında Təbrizdə özünü şah elan etməklə qoymuşdur.

Çingiz Xan - görkəmli monqol hökmdarı və sərkərdəsi. Monqol qəbilələrini bir bayraq altında birləşdirərək, insanlıq tarixində ən böyük dövlət olmuş Böyük Monqol imperiyasını (1206-1368) qurmuşdur.

Temuçinin hərbi uğurları ona ideal bozqır hakimi şöhrəti qazandırmışdı. 1203-cü ildə başlayan müharibədə Temuçinin qoşunları Van xanın qoşunlarını darmadağın etmiş, 1204-cü ilin payızında naimanları və onların müttəfiqlərini məğlubiyyətə uğratdı və bu qələbələrədən sonra bütün Monqolustanda Temuçinin hakimiyyəti bərqərar oldu.

Qanunçuluğa dərinləndirən hörmət edən Temuçin qağan adının rəsmiləşdirilməsi üçün 1206-cı ildə bütün monqol aristokratiyası nümayəndələrinin iştirakı ilə Qurultay çağırılmasını lazım bildi. Qurultayda Temuçin rəsmi olaraq Çingiz xan adı ilə qağan - yer üzünün hökmdarı elan edildi (Çingiz sözünün mənası bütün xalqların böyük qağanı deməkdir.) Beləliklə, başda Çingiz xan olmaqla monqol dövləti yarandı.

Teymur (Mərkəzi, Qərbi və Şərqi Asiyanın, habelə Qafqazın, Rusun və Volqətrafi bölgələrin tarixində böyük rol oynamış şəxsiyyət, Teymurilər dövlətinin banisi. 1370-ci ildə Əmir titulu almış Teymurun adı Azərbaycan dilində olan tarixi ədəbiyyatlarda daha çox Əmir Teymur kimi qeyd olunur.

Teymurilər dövləti 1370-1507-ci illər arasında mövcud olmuş və əsaslı Əmir Teymur tərəfindən qoyulmuş türk dövləti.

1507-ci ildə Teymurilər dövlətinin varlığına əsasını özbəklərin qoyduğu Şeybanilər dövləti tərəfindən son qoyuldu. Teymuri sülaləsindən olan Babur mübarizədə uğur qazanmadıqdan sonra əvvəlcə Əfqanıstana, sonra da Hindistana çəkildi və orada Böyük Moğol İmperiyasının əsasını qoydu. Beləliklə Teymurilər dövləti məhv olsa da, sülalə olaraq öz hakimiyyətini Böyük Moğol İmperiyasında davam etdirə bildi.

Osmanlı Dövləti və ya Osmanlı İmperiyası 1922-ci ildə sülalənin qaldırılması və monarxiyadan respublikaya keçidin rəsmiləşməsindən sonra Türkiyə dövlətinin tarixində Osmanlı dönəmi bitmiş, dövlət mövcudiyətinə cümhuriyyət olaraq davam etmişdir.

Əsası 1299-cu ildə müasir Türkiyənin Biləcik vilayətinin Söyüdlü şəhərində Osman bəy tərəfindən Osmanlı İmperiyası kimi qoyulmuşdur. Osmanlı dövləti tarixdə məşhur Bizans İmperiyasına son qoyaraq onun paytaxtı Konstantinopolu ələ keçirmiş və öz paytaxtına çevirmişdir. Konstantinopolun adı dəyişdirilmiş və İstanbul adı verilmişdir. XVII əsrdə özünün ən qüdrətli dövrünü yaşayan dövlət üç qitəyə yayılmışdır. Dövlət ən geniş sərhədlərinə 1683-cü ildə - II Vyana mühasirəsində davam etmişdir. Bu zaman Osmanlı imperiyası Avropada Macarıstandan Anapaya, Asiyada Kiçik Asiyadan İraq, Azərbaycan və Cənubi Azərbaycanı əhatə etmişdir. Afrika qitəsində Şimali Əlcəzair, Liviya (Trablusqarp), Misir və Somali Osmanlı tabeliyinə keçmişdir.

Osmanlıın mahiyyətə əsası 1077-ci ildə Səlcuqlular tərəfindən qurulan Rum sultanlığının tarixində ikinci mərhələni nəzərdə tutur. İmperiya qərbdə Türkiyə imperiyası olaraq tanınırdı. Dövlətin qurucusu tarixi Türkiyədə və Balkan yarımadasında Osman Ağa (Osman Qazi) adlandırılırdı.

Osmanlı Dövlətinin qurucusu olan Osman Bəyin idarə etməyə başladığı tarix 1281-ci il tarixindən sülalənin ləğv edildiyi tarix olan 1922-ci ilə qədər tam 641 il sülalənin davam etmişdir. Osmanlılar ayrıca Yavuz Sultan Səlimin 1517-ci ildə xəlifəlik almasından 1924-cü ilədək xəlifəliyin ləğvinə qədər 407 il Müsəlmanların xəlifəsi funksiyasını daşımışdır.

Bu tarixlərdə və bu coğrafiyada erməni dövləti adında heç nə yoxdur. Qeyd etdiyimiz kimi 1828-ci il Çar Rusiyası və İran arasında Azərbaycanın bölünməsinə reallaşdıran, təsdiq edən, rəsmiləşdirən və həmin dövrdən bu günə qədər davam edən siyasətə uyğun olaraq İrevan xanlığına köçürülmə ermənilərin gətirilməsi hesabına indiki Ermənistan yaradılmışdır. Türk dövlətlərin tarixi rolu və coğrafiyası və bugünkü dünyada türkdilli dövlətlərin coğrafiyası Cənubi Qafqazda Ermənistanın varlığını kimlər üçünsə hətta ABŞ, Avropa və Rusiyada fəaliyyət göstərən erməni lobbilərini himayə edən müəyyən strukturlar üçün gərəki edir. Bunu bir az bədii benzətmə ilə ifadə etsək sanki türk coğrafiyasında və ordusunda satqın və yaxud casus rolu oynamağı ermənilər sevə-sevə öz üzərlərinə götürür.

Bəlkə də dünyanın indiki zamanında tövbə edib sadə ermənilərin sabahını düşünən bir erməni ortaya çıxa biləcək?

Sabahkı uzaq olmayan tarixdə məsələn Avropa İttifaqı kimi bir Türk İttifaqı yaransa sözsüz ki, təxminən Pakistandan başlayan, Macarıstana qədər uzanan coğrafiyanı əhatə edən şurada Rusiyanın aktiv iştirakı proqnozlaşdırılırdı, onda isə Ermənistan Türk dövlətlərinin mərhəmə-

tinə möhtac olacaq və eyni zamanda da indiki funksiyasını qərbdəki ağalarının xidmətinə təklif edəcəkdir. Tarixdə bir erməni milləti olaraq qazandıqı imici görəsən dəyişmək istəyi və fürsəti olacaqmı?

Rusiyanın İranda səfiri olmuş və Rusiya və İran arasında imzalanmış Türkmənçay müqaviləsinin hazırlanmasında iştirak edən məşhur yazıçı Aleksandr Qriboyedov imperator I Nikolaya göndərdiyi məktubda yazırdı:

"...Əlahəzrət, mərkəzi rus torpaqlarında ermənilərin məskunlaşmasına icazə verməyin. Onlar elə tayfadırlar ki, bir neçə on il yaşadıqdan sonra dünyaya hay-küy salaraq bura bizim qədim dedə-baba torpağımızdır deyəcəklər..."

Erməni toplumunun xarakterini müşahidə edən tədqiqatçıların demək olar ki, hamısı onların əməllərinin və xarakterinin çirkinliyinə xüsusi diqqət yetirmişlər. V.Veliçko öz əsərində alman səyyahı Alfred Kyortenin ermənilər haqqında söylədiklərini nümunə gətirmiş və həmin fikirlərlə razılaşdığını bildirmişdir: "Bu əyalətlərdə türk xalqı ilə rastlaşmış hər bir şəxs türklərə hörmət etməyə və onları sevməyə öyrəşir, yunanlara hörmət etmir, ermənilərə isə nifrət edir... Hər yerdə belə bir atalar sözünü təsdiqləyirlər ki, yunan iki yəhudini aldada bilər, erməni isə iki yunanı. Əminliklə demək olar ki, Anadolunun hər hansı bir yerində sizi aldatmışlarsa, deməli siz erməni ilə qarşılaşmışsınız... Mən türklərlə hər hansı bir işi şərtləşəndə yazılı müqaviləsiz də keçinirəm. Çünki onun verdiyi söz kifayətdir. Yunanlarla mən yazılı müqavilə bağlayıram, çünki bu lazımlı və faydalıdır. Ermənilərlə isə mən heç yazılı iş də aparmıram. Çünki hətta yazılı öhdəliklər də onların yalançılığının və intriqabazlığının qarşısını ala bilmir."

Rus tarixçisi, ermənilərin tarixinin və coğrafiyasının ciddi araşdırıcısı İ.Şopenin yazdıqları da yuxarıda söylənilənləri təsdiqləyir və heç də erməni müəlliflərinin özləri haqqında yazdıqları ilə uyğunluq təşkil etmir. İ.Şopen öz fikirlərini belə açıqlayır: "Mənəvi baxımdan ermənilər heç də təmiz nüfuz qazana bilməmişlər. Hiyləgərlik çoxlarının xarakterik xüsusiyyətlərini təşkil edir; tamahkarlıq tez-tez onları yalana sürükləyir, onların çoxunda danışmaq vergisi öz fikirlərini gizlətmək vasitəsinə çevrilmişdir; onlar yalan danışır, öz əqidələrində sabit deyildir...Buraların erməniləri şənən xalq deyildir, əvvəlki ağıllıqlar onların təkəbbürünün bütün oynaqlığını məhv etmişdir. Farsda və Türkiyədə milliyətinin sonuncu xarakterini itirmiş adi erməni öz ağasının əhval-ruhiyyəsindən asılı olaraq şənənir və gülür. Bir zəhmli baxış kifayətdir ki, dərhal onu əvvəlki səmimiyyətlə gülüb şənəndiyi kimi indi də ağlamağa məcbur etsin".

İngilis müəllifi Vilsonun da er-

Tovuzdan başlayan tərribat bu gün də davam edir?!

Azərbaycan Prezidenti ermənilərin geosiyasi tərribat planını qətiyyətlə pozdu

mənilərin xarakteri haqqında fikri çox sərt idi. Vilson onların ağ-göz və tamahkar olmaqdan başqa həm də intriqaçı və hər xırda işi şişirtməkdə usta olduqlarını yazırdı. Xırda bir işi şişirtmək elə indinin özündə də erməni millətçilərinin və siyasətçilərinin adına yazıla biləcək xüsusi bir qabiliyyətdir. Erməni əsilli Nikoqosov adlı birisi isə tamamilə doğru olaraq bildirdi ki, erməni xalqı ilk növbədə erməni ziyalıların, erməni başbilənlərinin qurbanına və demoqogiyaya obyektinə çevrilmişdir. Böyük rus şairi Puşkin "Qara şal" və "Tazit" şeirlərində ermənilərin xarakterik xüsusiyyətinə toxunmuşdur. Ermənilər bu şeirlərdə səslənən aşığlayıcı fikirləri inkar etməyə və yaxud Puşkinin əleyhinə nəse yazmağa özlərində cürət tapa bilməmişdilər. Şərqi canlı yazılı abidəsi olan "Qabusname" əsərində oxuculara ermənilərin bəd əməllərindən, kələklərdən qorumağa tövsiyə olunur: "Ermənilərin eybi: bədfel, kündəbdən, oğru, gözügötürməyən, bir ayağı qaçmaqda olan, əmrə baxmayan, yersiz hay-küy salan, vəfasız, riyakar, söyüş söyən, ürəyi xiltli, aqasına düşmənçilikdir. Ümumiyyətlə, onlar başdan-ayağa müsbətdən çox. mənfiyə yaxındırlar."

Litvalı alim İmantas Melyanasin məşhur "Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı (1905-1994)" adlı tarixi çerki, ABŞ konqresmeni xanım Eddi Bernis Djonsonun sensasiyalı "Azərbaycan ABŞ-ın Cənubi Qafqazda ən mühüm strateji müttəfiqidir" sərlövhlə müsahibəsi, V.L.Velikonun "Qafqaz" əsəri, ABŞ-lı alimi Samuel A.Ujmnin "Ermənistan terrorçu "xristian" ölkənin gizlinləri", görkəmli alim S.Onullahinin "Erməni millətçiləri və İran", iranlı tədqiqatçılar Səməd Şərdariniyanın "İrəvan müsəlmanlar yurduymuş", "Qarabağın tarixi", M.Hafizadənin "Qarabağ", Piruz Zare Şahmirzənin, "Azərbaycan-İran və Azərbaycan-Qafqaz" və s. adlı əsərlərdə Ermənistanın təcavüzkarlığı və erməni lobbisinin cinayətkar əməllərinə dair minlərlə fakt var. Lakin erməni toplumu heç vaxt özləri barədə yazılan acı həqiqətlərə qarşı dözümlü olmayıblar. Səfir Aleksandr Qriboyedovun ermənilərin Rusiya ərazisinə köçürülməsi barədə qərarı və bu istiqamətdə fəaliyyəti barədə məlumatlar əldə etmiş erməni millətçiləri səfirdən qisas almaq barədə qərar vermişlər. Xacə erməni Mirzə Yaqub bilərəkdən məqsədlilik şəkildə erməni millətçilərinin qərarının reallaşmasına köməklik göstərmişdir. Xacə Yaqubun İrandan köçmək barədə səfirə müraciət etməsi və onun sonrakı hərəkətləri səfirliyə basqının baş verməsi üçün erməni millətçilərinin planlaşdırdıqları ssenarini gerçəkləşdirmişdir. Ermənilərin bu cür məkrli yanaşmalarına dair müasir dövrdə də ağır hadisələr baş verib. ABŞ alimi, yazıçı-publisist Samuel A.Ujnz "Ermənistan-

terrorçu "xristian" ölkənin gizlinləri" kitabına görə dəfələrlə ermənilərin təqib və təhdidinə məruz qalıb. Əsərin ikinci cildinin əlyazması tədqiqatçının müəmmalı ölümündən sonra evindən oğurlanıb.

Ermənilər haqqında dahilərin söylədikləri fikirlər:

Əmir Teymur. (Fateh-hökmdar) Erməniləri bir millət kimi yer üzündən silmədiyim üçün gələcəkdə ya mənə alqışlayacaq, ya da lənətləyəcəklər.

A.S.Puşkin. (Dahi rus şairi) Sən kələsən, sən qorxaqsan, çünki sən ermənisen.

Aleksandr Düma. (Fransız yazıçısı və səyyah)

Ermənilər həmişə başqa dinə qulluq edən hökmdarların hakimiyyəti altında olmuşlar. Nəticədə öz fikri və duyğularını gizli saxlayan, hiyləgər və kələkbaz adamlara çevrilmişlər.

Qraf De Şole. (Fransız səyyahı) Ermənilərin yoxsulluq və əzab-əziyyət çəkməsi mənə onlara qarşı böyük rəhm oyatmasına baxmayaraq, onların haramzadəliyi, kələkbazlığı o dərəcədə biabırçı, o qədər hiddətləndirici idi ki, mən heç vaxt onlara bağlana bilməzdim.

Adam Mets. (İsveç səyyahı) Dərişi ağ qulların pisi ermənilərdir. Abır-həyələri yoxdur, oğurluqları olduqca məşhurdur. Onlar yalnız dəyənək və qorxu altında yaxşı işləyirlər.

Tatsit.(Qədim Roma tarixçisi və məşhur yazıçısı)

Bu xalq (erməni) istər xasiyyətinə, istərsə də coğrafi vəziyyətinə görə qədimdən ikiüzlü və riyakardır. Bunlar daimi romalılara nifrətdən, parfiyalılara isə həsəddən az qala partlayırlar.

Musa Xorenatsi. İndi olduğu kimi keçmişdə də qədim hayların ağızlarından-ağızlarına keçən nəğmələrə həvəsləri olmayıb. Ona görə də kəməqil, nədən və vəhşi adamlar haqqında danışmaq artıqdır.

An.N.Y.Marr. Erməni xalqı kimi erməni dili de hibrit (calaq) dildir.

Jemçuynikov. (Yazıçı) Qışqıra-qışqıra danışmaq bu xalqın xəstəliyidir. Özgə millətləri de özlərinin xeyrinə qışqırmağa, yalan informasiya yaymağa cəlb edə bilirlər.

Olqa Smurova. (Yazıçı) Əgər yuxuda erməni görübsünüzsə, çox ehtiyatlı olun, bilin ki, sizi aldadacaqlar və yaxud, sizə xəyanət edəcəklər.

Sedi Şirazi, məşhur fars şairi "Erməni yer üzünün ilanı, insanlığın düşmənidir."

Tanınmış ermənilər özləri haqqında nə deyirlər?

Yeğişe Çarens (şair): "Bizdə" (ermənilərdə) riyakarlıq ana bətnində olarkən yaranır".

Ovanes Tumanyan: "Həqiqi qurtuluş daxildən başlanmalıdır, amma biz ermənilər daxilən xəstəyik"; "Bi-

zim bədbəxt tayfamız (ermənilər) heç vaxt siyasi cəhətdən müstəqil olmamışdır".

Qevorq Aslan: "Erməni vətənpərvərliyi yalnız yaşadığı yere bağlıdır. Ermənilər harada çörək boldursa, oranı özlərinə vətən hesab ediblər".

K.Patkanov: "Ermənilər bəşər tarixində heç zaman xüsusi rol oynamamışlar".

Manuk Aqanbekyan (akademik): "Erməni xalqının kökləri haradadır, bura necə, nə vaxt, haradan və hansı yollarla gəlib. Bizdə bunun dəqiq və aydın sübutları yoxdur".

V.İşxanyan: "Qarabağda yaşayan ermənilərin bir hissəsi qədim albanların nəslindən olan əhəlidir, o biri hissəsi isə Türkiyə və İrandan köçən qaçqınlardır, Azərbaycan torpağı onlar (ermənilər) üçün təqib və zülmərdən sığınacaq yeri olmuşdur".

Xaçatur Abovyan: "Lənətə gəlmiş türk dili Allahın xeyir-duasını alıb... Bütün şadlıqlarda və toy mərasimlərində biz (ermənilər) türkce oxuyuruq. Bizim dilin (erməni) ən azı 50 faizi türk sözlərindən ibarətdir".

Xaçatur Abovyan başqa bir yerdə deyib ki, "Türkce (azərbaycanca) sözlər bizim dilə o qədər daxil olub ki, bizdə mahnılar, şeirlər, atalar sözləri türkce-azərbaycanca səslənir".

Levon Daleqyan: "Ermənilər öz milli varlığı üçün birbaşa türklərə borcludurlar. Əgər biz bizanslılar və ya başqa avropalılar arasında qalsaydıq, erməni adı ancaq tarixi kitablarda saxlana bilərdi".

Qazaros Ağayan: "Bizim aşıqların şeirlər dastanları yoxdur, onların hamısı azərbaycancadır".

A.Terteryan: "Ermənilər ünsiyyətdə və danışmaq dilində həmişə Azərbaycan atalar sözləri və məsələlərinə müraciət edirdilər".

E.Arustamyan: "Azərbaycan atalar sözləri və məsələlərinin çoxu ermənilər tərəfindən ilkin halda, erməni dilinə tərcümə olunmadan istifadə olunur, ona görə ki, Azərbaycan sözlərinin dərin fəlsəfi mahiyyətinin saxlanması bu cür tərcüməyə yol vermir".

A.T.Qanalanyan Azərbaycan atalar sözlərinin ermənilər tərəfindən çox sevildiyini qeyd edərək, aşağıdakıları misal çəkir: "Kef sənindir, kənd kovxanın"; "Bir olsun, pir olsun"...

E.Arustamyan (folklorşünas): "İlahi, Vartiter uşaqdır, onun hələ on dörd yaş var. Buna baxmayaraq o, yaşına görə çox şey bilir..., hətta danışanda "Zər qədrini zərgər bilər" kimi türk (Azərbaycan) atalar sözlünü işlədir".

Deməli, Azərbaycan atalar sözünü bilən on dörd yaşlı erməni uşağı bilici uşaq kimi xarakterizə edilir. Bu da bir daha Azərbaycan atalar sözlərinin məzmununun ucalığını və qüdrətini göstərir.

Xaçatur Abovyan: "Hər kəs bilir

ki, insanın ürəyindən qara qanlar axanda, nə dava-dərman, nə də yuxu ona ilahi mahnı və bayatılar kimi faydalı deyil".

Nalbandyan: "Həmişə təmiz ermənəcə olan bir şey eşitmək istəmişəm. Təəssüf ki, bu günədək mən buna nail olmamışam".

R.Proşyan: "Onlar (ermənilər) türkce ağlayırlar, bayatılardan istifadə edir və aram-aram hönkürürlər, qadınlar isə öz inilti ilə onları dəstəkləyirlər".

Avetik İsakyan (şair, akademik): "Erməni xalqı da bayatını çox sevdi, həm də Azərbaycan bayatılarını oxuyurlar. Ancaq Qarabağ və Zəngəzur erməniləri azərbaycanlılar kimi bayatını çox yaxından duyur və onun vasitəsilə öz arzularını ifadə edirlər".

Qazaros Ağayan yazır: "Türk (Azərbaycan) bayatılardan istifadə etməyimizin səbəbi ondadır ki, bu dildə istədiyiniz qədər ikimənəli və çoxmənəli sözlər var".

Berlinde 1935-ci ildə doğulmuş milliyətçə alman olan Ahmed Şmidde 1983-cü ildə "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində yazmışdı ki, mən nə qədər cəhd etmişəmse bayatıları alman dilinə tərcümə edə bilməmişəm. O yazırdı ki, belə poetik nümunələr yaratmış xalq ölməzdir. Bayatıların dərin fəlsəfi mənası, onda çətin hiss olunan fikir bağlılığı imkan vermir ki, poeziyanın bu növünü başqa dillərə tərcümə etmək mümkün olsun. Deməli, bayatıları nəinki alman, eləcə də başqa dillərə (erməni və s.) tərcümə etmək çox çətindir.

Qazaros Ağayan: "Erməni xalqı və onun aşıqları türkce danışmaqda heç bir çətinlik çəkmirlər, bu dil ermənilər üçün doğma kimidir, ona görə də biz türkce (azərbaycanca) oxuyuruq".

K.Qostanyans isə təəssüf hissi ilə qeyd edir ki, "Bizim aşıqların erməni dilində olan şeirləri dastanları yoxdur, hamısı yalnız türk dilindədir".

Arakel Babaxanyan: "Həyat tərzi təəssüf edərək aşıqlar türk (Azərbaycan) dilinə üstünlük verirlər, ona görə ki, o, (Azərbaycan dili) erməni dilindən daha mənəli və zəngindir".

Qeqam Tarverdiyan: "Erməni aşıqlarından topladığım şeirlərin müəyyən hissəsi tamamilə Azərbaycan dilindədir".

"A.Spendiarovun not yazılmış kitabçasında çoxlu deyimlər var. bir sıra muğamların yazısı var: "Mahur", "Rast", "Çahargah", "Şüşter", "Kürd Şahnaz". Bu yazıların əksəriyyəti Spendiarov tərəfindən öz əsərlərində istifadə olunub". "Onların (ermənilərin) qulaqları tar və kamança səsləri ilə doludur. Ona görə də Şərq musiqisi erməni xalqının cisminə və qanına hopub".

Məşhur erməni bəstəkarı Aram Xaçaturyan Naxçıvanın Ordubad rayonunun Aza kəndində doğulmasını fəxrle qeyd edərək yazmışdı:

"Mən Azərbaycan aşığiyam".

Deməli, atalar sözlərimiz, nağıllar, mahnılar və musiqimiz ermənilərin yaradıcılığı

üçün bir nümunə olmuşdur.

Xalq musiqisinin yazılması və toplanması üzrə ekspedisiya işlərində sistemətilik şəkildə iştirak edən S.R.Məlikyan əsl xalq musiqisini aşkara çıxarıb və qələmə alaraq

"erməni xalq musiqisinin orijinallığını inkar edirdi".

A.Koroşenko da təsdiqləyir ki: "Ermənilərin özlərinin xalq musiqisi yoxdur" (Moskva, 1986).

Aram Xaçaturyan özünün "Qayane" adlı operasını SSRİ Dövlət mükafatına təqdim etmişdi. Üzeyir Hacıbəyov ona verdiyi rəyde göstərmişdi ki, "Qayane" operası Azərbaycan musiqisinin əsasında yazılmışdı.

Məşhur tarixçi alim İ.Dyakonov ermənilər və erməni tarixi haqqında yazmışdır: "Erməni etnosu Qafqazın sərhədlərindən kənarəda formalaşmışdır. Ermənilər Hind- Avropa qəbiləsinin İran qolunun bir budağıdır. Ölkənin qədim tarixi, demək olar ki, məlum deyil".

Azərbaycan dinamik inkişafda olan dövlət və tərəqqipərvər, humanist prinsiplərə, insanlığa, mədəniyyətə dəyər və önəm verən bir cəmiyyət kimi istər mənəvi-ideoloji, istər praktiki və faktiki fəaliyyəti heç zaman Ermənistan və yaxud digər dövlətlə rəqabət üzərində qurmur. Bu inkişafa yox, geriye addım olardı. Əslində biz bu müqayisələrlə erməni toplumunun miskin vəziyyətini göstərib sadə erməni toplumunu alçalıb təhqir etmək məqsədi güdməmişik. Sadəcə olaraq dünyada belə imic formalaşdırın, belə tanınan ermənilərdən həmişə, dəfələrlə kimlərsə istifadə edirlər və yenə də istifadə edirlər.

Azərbaycanın Qərb sərhədində Ermənistanın tərribat planı baş tutmadı, çünki Ermənistan ümid etdiyi hərbi və diplomatik dəstəyi ala bilmədi və Rusiyanın birbaşa bu tərribatda iştirakına nail olunmadı, digər tərəfdən də beynəlxalq məqalə nəft-qaz kəmərlərinə qarşı heç bir təhlükə törədilmədi və Azərbaycan daxilində də heç bir gərginlik yarada bilmədilər. Deməli, tərribat ssenarisi və planı baş tutmamış, əksinə Azərbaycanın beynəlxalq diplomatik və siyasi nüfuzunu profilaktika etməsinə və güclənməsinə şərait yarandı, Türkiyə başda olmaqla dost ölkələrlə daha da yaxınlaşmağa yeni impuls verildi, beynəlxalq layihələrə nəzarəti gücləndirdi və işi sürətləndirdi, Azərbaycan daxilində dövlətin, ordunun və prezidentin ətrafında xalqın həmrəyliyini, vətənpərvərliyini və birliyini gücləndirdi. Yeni tərribat planı ssenariçilərin əleyhinə Azərbaycan dövlətinin qələbəsi ilə başa çatdı.

... Amma başa çatdı mı? Hələ yenə nəse gözləmək olar...

Xarici KIV-lərdə Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə dair məqalələr dərc olunub

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi, o cümlədən Ermənistan silahlı qüvvələrinin Tovuz rayonunda törətdiyi təxribatla bağlı Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin beynəlxalq mediada yazıları dərc olunmaqda davam edir. Mərkəz rəhbərliyinin bu mövzu ilə bağlı məqalələri üç müxtəlif nəşrdə dərc olunub.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, Vyanada yerləşən Sülh üçün Beynəlxalq İnstitutun (İPP) saytında BMTM-in İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyevin və mərkəzin baş məsləhətçisi Vasif Hüseynovun birgə müəllifi olduğu "Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi daha təhlükəli və qeyri-stabil dövrə qədəm qoyub" sərəlvhəli məqalə dərc edilib. Yazı daha əvvəl həmin saytda yayılmış erməni tədqiqatçısının məqaləsinə cavab olaraq verilib. Həmin məqalədə Azərbaycanın Ermənistanda yerləşən Metsamor atom stansiyasını vurmaq niyyətində olduğuna və Tovuz hadisələrini ölkəmizin başlatdığına dair ittihamlar yer alır.

Buna çevik reaksiya verən BMTM-in ekspertləri göndərdikləri məqalədə Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin və sülh danışıqlarının qısa tarixi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri də daxil olmaqla beynəlxalq hüququn tələbləri, Tovuz hadisələrində ölkəmizin üzləşdiyi təhdidlər barədə yazırlar. BMTM-in ekspertləri vurğulayırlar ki, 2018-ci ildən etibarən münaqişənin həlli istiqamətində başlayan müsbət dinamika Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın ardıcıl təxribatçı addımlarından sonra dayanıb və bugünkü təhlükəli səviyyəyə çatıb.

Bununla yanaşı, BMTM-in İdarə Heyətinin üzvü Esmira Cəfərovanın ABŞ-da Corctan Beynəlxalq Əlaqələr Jurnalında "Ermənistan-Azərbaycan kontekstində bərpəedici ədalət" sərəlvhəli məqaləsi dərc olunub.

Məqalədə münaqişə tərəfləri arasında düşmənçiliyi azaltmaq üçün mümkün tədbirlər nəzərdən keçirilir və bərpəedici ədalətin vacib amil olduğu vurğulanır. Bildirilir ki, ədalətin bərpə edilməsi Ermənistan siyasətinin əsas elementi olmalıdır. Ermənistanın Azərbaycana qarşı bütün hüquq pozuntularını qəbul etməsi, münaqişənin ədalətli və sülh yolu ilə həlli istiqamətində həqiqətən işləmək istəyi ədalətin bərpası üçün başlıca rol oynaya bilər. Qeyd edilir ki, Azərbaycan torpaqlarının işğalı faktı ədalətin bərpası üçün perspektivləri təhlükə altına alır. "Bu baxımdan Ermənistan ədalətli və uzunmüddətli sülhün əldə olunması üçün Azərbaycanla konstruktiv danışıqlara daxil olmalıdır. Bu, həm də regional sabitlik və əməkdaşlıq üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir", - deyər məqalədə bildirilir.

Həmçinin BMTM-in İdarə Heyətinin üzvü Gülşən Paşayevanın "The London Post" internet saytında "Dərketmə uğrunda mübarizə: çevrilmiş gerçəklik" adlı məqaləsi dərc edilib.

Yazıda milli və etnik azlıqlar probleminə diqqət yetirilir. Qeyd edilir ki, adətən tarixboyu belə qruplar müxtəlif irredentist və ya separatçı hərəkatlar tərəfindən səfərbər olunur və bəzən qohum dövlətlər (milli azlıqları qonşu dövlətlərin tərkibində yaşayan dövlətlər nəzərdə tutulur) də bu azlıqlara yaxından dəstək göstərir. Müəllif Azərbaycanın keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində (DKAO) yaşayan erməniləri belə milli və etnik azlıqlara misal olaraq göstərir. Məqalədə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaranma səbəbləri və həlli ilə bağlı mövcud maneələr araşdırılır. Bu kontekstdə Ermənistan dövlətinin, eləcə də erməni diasporunun münaqişənin mahiyyətini təhrif etmək istiqamətində apardığı fəaliyyəti təhlil olunur. Diqqətə çatdırılır ki, münaqişənin həlli istiqamətində tərəqqi əldə edilməsi üçün ilk olaraq beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın "cəzasızlıq sindromuna" son qoymalı, vahid və razılaşdırılmış tədbirlər həyata keçirməklə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisinin erməni işğalından azad edilməsinə nail olmalı, tarixi Qarabağ bölgəsindən qovulmuş azərbaycanlıların təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə öz doğma torpaqlarına qayıtması üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirməlidir.

2020-2021-ci tədris ilində peşə təhsil pilləsinə tələbə qəbulu üçün 18 min 260 yer ayrılıb

2020-2021-ci tədris ilində peşə təhsil pilləsinə tələbə qəbulu üçün 18 min 260 yer ayrılıb. Ayrılan yerlərdə 11 min 40 nəfər dövlət büdcəsi hesabına, 7 min 220 nəfər isə ödənişli əsaslarla təhsil alacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu 2020-2021-ci tədris ili üzrə peşə təhsil pilləsinə tələbə qəbulunun başlanması ilə bağlı mətbuat konfransında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Pərviz Yusifov deyib. O bildirib ki, valideynini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, şəhid ailəsinin üzvləri, I, II və III dərəcə əlilliyi olanlar və 20 yaşına çatmamış və I dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş valideyni olan, aylıq gəliri yaşayış minimumundan aşağı olan şəxslər peşə təhsil müəssisələrində ödənişli əsaslarla təhsil aldıqları müddətdə təhsil haqları dövlət büdcəsi hesabına ödəniləcək. Eyni zamanda, ünvanlı dövlət sosial yardım alanların, hər iki valideyni (tək valideyni olduqda həmin şəxs) və ya qanuni nümayəndələri I və II dərəcə əlilliyi olan şəxslər, işsiz kimi qeydiyyatda olan tələbələr, yaşa görə əmək pensiyaçıları və yaşa görə sosial müavinət alanların təhsil haqqının yarısı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olacaq.

"Yeni növ koronavirus ölkəmizdə nəzarət altındadır"

"Ölkəmizdə koronavirusla mübarizə hələ də qətiyyətlə davam etdirilir. Qlobal böhrandan minimum itkilərlə çıxmaq üçün bütün qüvvələr COVID-19-a qarşı səfərbər edilib. Mərhələli şəkildə həyata keçirilən təsirli tədbirlər sayəsində demək olar ki, yeni növ koronavirus ölkəmizdə nəzarət altındadır. Mütəmadi olaraq epidemioloji vəziyyət dəyərləndirilir, vəziyyətə uyğun addımlar atılır". Bunu SİA-ya millət vəkili Naqif Həmzəyev deyib. Onun sözlərinə görə, mayın əvvəlindən həyata keçirilən yumşalma tədbirlərindən sonra bir çox vətəndaşlar qoyulan qaydalara riayət etmədi, sosial məsafə saxlanılmadı, maska taxılmadı, nəticədə iyun ayının ortalarından koronavirus ölkə ərazisində sürətlə yayılmağa başladı, gündəlik təsdiq edilmiş yoluxma hallarının sayı 500-ü ötdü, virus qurbanlarının sayı çoxaldı: "Ölkədəki epidemioloji vəziyyət qənaətbəxş olmadığı üçün də xüsusi karantin rejimi yenidən sərtləşdirildi. Əldə olunan müsbət dinamika nəticəsində virusa yoluxma hallarının ikiqat artımının qarşısı alındı, gündəlik yoluxma sayı sabitləşdi, əvvəlki mənfi tendensiya aradan qaldı. Son həftələr koronavirus infeksiyasından sağalanların sayında müsbət dinamika müşahidə olundu. Sağalan xəstələrin sayı gündəlik yoluxma hallarını üstələdi.

Dövlət Başçımız İlham Əliyevin koronavirusla mübarizə sahəsində görülən tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı 2020-ci il 6 avqustda keçirdiyi müşavirədəki çıxışında qeyd etdiyi kimi - "İyulun 16-dan bu günə qədər bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, görülmüş bütün tədbirlər vaxtında görülmüş tədbirlərdir. Bu tədbirlər nəticəsində vəziyyət bu günə qədər nəzarət altındadır. İyulun 16-dan bu günə qədər yoluxanların sayı sağalanların sayından xeyli aşağıdır. Bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, biz koronavirus xəstəliyini bundan sonra da nəzarət altında saxlayacağıq. Prinsip etibarilə ilk günlərdən, bu xəstəlik meydana çıxandan dərhal sonra bütün lazımı qabaqcıl tədbirlər görüldü. Bunun nəticəsində biz bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxırıq".

Əminliklə demək olar ki, müsbət dinamika ölkə Prezidenti İlham Əliyevin pandemiyaya qarşı effektiv mübarizə strategiyasının nəticəsində əldə edildi. Pandemiya dövründə yeni səhiyyə ocaqlarının, həmçinin modul tipli xəstəxanaların açılması və koronavirus xəstələrinin ixtiyarına verilməsi, laboratoriyaların, tibbi avadanlıqların, dərman preparatlarının alınması, qoruyucu vasitələrin istehsalının təşkili, testlərin keçirilməsinə görə ölkəmizin dünya miqyasında qabaqcıl yerlərdə olması qürurvericidir. Dövlətimiz həkim çatışmazlığı ilə bağlı problemləri vaxtında həll edərək Türkiyə, Rusiya, Kuba, İtaliya və Çindən həkim briqadalarının Azərbaycana gətirilməsini təmin etdi.

Bu gün isə hər bir vətəndaşın qarşısında duran əsas şərt isə əldə olunan bu müsbət dinamikanı qoruyub saxlamaqdır. Sərt karantin rejiminin yenidən uzadılması, məhz pandemiyanın təsirinin daha da zəiflədilməsinə, yoluxma zəncirini mümkün olduğu qədər qırmağa hesablanıb. Yoluxma sayı azalsa və sərt karantin rejimində bəzi məhdudiyətlər aradan qaldırılsa da, arxayınlaşmaq hələ tezdir. Bir balaca laqeydlilik, məsuliyyətsizlik çəkilən bu qədər zəhmətin hədəf getməsinə, yoluxma sayının yenidən artmasına səbəb ola bilər. Operativ Qərargah tərəfindən karantin qaydalarında yumşalmalar vətəndaşlarımızı arxayınlaşdır-mamalıdır. Ona görə də xüsusi karantin rejiminin qaydalarına bundan sonra da ciddi əməl etməliyik. Unutmayaq ki, dövlət tərəfindən atılan bütün lazımı addımlar vətəndaşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, hər bir sakinin sağlamlığının qorunmasına hesablanıb".

Ceyhun Rasimoğlu

"Regionda müharibə ocağı Ermənistan hakimiyyətinin strateji maraqlarındadır"

"Dağlıq Qarabağ probleminin həlli prosesi hazırda heç vaxt olmadığı qədər mürəkkəb və qeyri-müəyyən şəkildə alıb. Qarabağ münaqişəsi kontekstində birmənalı bəlli olan əsas məsələlərin sırası da genişləndi. Tam əminlik yaranıb ki, problemin həlli prosesinin heç bir nəticə verməməsinin təkcə sorumlu su təcavüzkar Ermənistan, Azərbaycan hansı yolla olmasından asılı olmayaraq problemin həllində ardıcıl maraqlıdır və regionda ən davamlı sülhün mübahisəsiz şərti Azərbaycan torpaqlarının mümkün qədər tezliklə azad edilməsidir. Münaqişənin həlli prosesindəki ən dərin mürəkkəblilik ondan ibarətdir ki, Ermənistan Azərbaycanın torpaqlarını heç bir halda azad etmək istəmir, danışıqlardan qaçır və təhlillər göstərir ki, Azərbaycanı problemin həllində müharibə üsuluna əl atmağa təhrik edir". Bunu SİA-ya açıqlamasında "Bakı Xəbər" qəzetinin baş redaktoru, siyasi şərhçi Aydın Quliyev deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, regionda qaynar müharibə ocağı açmaq Ermənistanın və onun indiki hakimiyyətinin taktiki və strateji maraqlarındadır: "Azərbaycan üçün danışıqlar yolunun səmərəsini gözləmək müddəti son-sonu deyil və bitib. Elə nöqtəyə varılıb ki, əslində Azərbaycan özü üçün son zərurət addımı sayılan müharibəyə əl atmaqla həm də təcavüzkar Ermənistanın əlinə oynamaq olacaq, çünki zəif Ermənistan dövləti bu gün bütün regionumuzu alovlu müharibəyə çəkmək kimi qorxulu bir sifariş icra edir. Ermənistan hakimiyyətinin müstəqil regionumuzu alovlu müharibəyə çəkmək kimi qorxulu bir sifariş icra edir. Ermənistanı təsirdə saxlayan Qərb qüvvələrinin Qafqazda böyük müharibə maraqları var və bu maraqların ən qısa icra yolu Azərbaycanı öz haqqı uğrunda müharibəyə başlamasını dikte edən şəraiti yaratmaqdır. Regionu bu dəhşətli geosiyasi müharibədən qorumağın yeganə yolu burada dayanıqlı sülh üçün ən çox məsuliyyət daşıyan ölkələrin qətiyyətli hərəkatına, ardınca isə İran və Konktet şəraitdə regionun müharibəbəzsiz taleyində ən maraqlı və məsul ölkələr Rusiyadır, ardınca isə İran və Türkiyə gəlir".

A.Quliyevin fikrinə görə, təhlillər göstərir ki, Rusiya, İran və Türkiyə Ermənistanı qabaqlarına qoyub onu konkret istiqamətə yönəltməsələr, münaqişənin həllində heç bir addım olmayacaq və regional təhlükəsizlik daha böyük təhlükələrin altında qalacaq: "Bu gün Dağlıq Qarabağ probleminin həllində Rusiyanın görə biləcəyi işlər heç vaxt olmadığı qədər vacib və həlledicidir. Rusiyadan məlum gözləntilər özünü doğrultmasa Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesində heç bir dəyişiklik ehtimalından danışmaq olmaz. Bu şəraitdə Azərbaycanın isə gözlənilən böyük iş Rusiya, İran və Türkiyə kimi regional güclərin Ermənistanla qarşı son qətiyyətli addımlarının atılmasına qədər daha bir kiçik müddətə dözümlü olmaqdır".

Aysel Məmmədova

İsa Həbibbəyli: “Azərbaycanın iqtisadi platforması liderlik gücünün göstəricisidir”

Güclü iqtisadiyyata malik olan dövlət hər şeyə qadirdir. Bu danılmaz aksiomadır. Məhz ölkəmizin iqtisadiyyatın inkişaf tempinə görə regionda lider dövlətə çevrilməsi də təsadüfi deyil. Azərbaycan hökumətinin yürütdüyü müstəqil siyasət həmişə birmənalı olub: “Güclü dövlət, güclü iqtisadiyyat və sosial rifah.

Bax, bu prinsiplərin vəhdəti bu gün Azərbaycanı dünyada seçilmiş ölkələr sırasına daxil edibdir. Bunun nəticəsində, biz uğurla inkişaf edirik”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 10-da altıncı çağırış - Milli Məclisin ilk iclasındakı çıxışında da son 16 il ərzində iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurların dünyada bərabəri olmadığını vurğulayıb və qeyd etdi ki, statistika da bunu təsdiqləyir: “Son 16 il ərzində iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurların dünyada bərabəri yoxdur. Əgər varsa, desinlər, götürsünlər statistikaya baxsınlar, hansı ölkə 16 il ərzində öz iqtisadiyyatını 3,4 dəfə artırma bilib. Ondan sonra yoxsulluq, 50 faizə yaxın idi, indi 4,8 faizdir və daha da aşağı düşəcək. Çünki məaşlar, pensiyalar artır və artırılacaq, müavinətlər də həmçinin. Xarici borc ümumi daxil məhsulun 17 faizinə bərabərdir. Bu, çox aşağı göstəricidir. İnkişaf etmiş bezi ölkələrdə bu, 100 faizdən çoxdur. Amma ondan daha önəmli məsələ odur ki, valyuta ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan altı dəfə çoxdur. Yəni, istəsək, xarici borcumuzu bir ay ərzində sıfırlaya bilərik. Xarici borcu ödəmək üçün gerek bezi ölkələrin valyuta ehtiyatları indikindən 50 dəfə artıq olsun”.

Göründüyü kimi, dövlət başçısının vurğuladığı rəqəmlər sosial sahə üzrə görülən işlər bir tərəfdən Azərbaycan dövlətinin gücünü, digər tərəfdən də Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi siyasətin effektivliyini, reallaşdırılan islahatların yüksək praktiki nəticələr verdiyini göstərir.

Avqustun 6-da ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülən tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoforata keçirilən müşavirədə də dövlət başçımız yenə də sosial sahədə görülən işlərdən danışaraq bildirib ki, pandemiya dövründə 5 milyona yaxın vətəndaşımız həm sosial-iqtisadi və digər proqram çərçivəsində dövlət dəstəyindən faydalana bilib: “İqtisadi proqram çərçivəsində 300 min fərdi mikro sahibkarlara dəstək, birbaşa maliyyə dəstəyi nümayiş olundu. Eyni zamanda 300 min vətəndaşımızın əmək haqları tam və ya qismən ödənildi. Eləcə də 600 min vətəndaşımıza aprel-may ayları birdəfəlik ödəniş həyata keçirildi, 287 min vətəndaşımız isə iyun-iyul aylarında bu yardımlardan faydalana bildi”.

“Neftin qiyməti hətta 35 dollar səviyyəsində olsa belə, bütün sosial öhdəlikləri yerinə yetirəcəyik”

Bəli, neftin qiyməti hətta 35 dollar səviyyəsində olsa belə, Azərbaycan bütün sosial öhdəlikləri yerinə yetirəcək. Bunu Prezident İlham Əliyev avqustun 6-da ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində

görülən tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoforata keçirilən müşavirədə çıxışı zamanı deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, iqtisadi sahədə biznesə dəstək məsələlərində də çox böyük addımlar atılıb: “Bu gün bu barədə də məlumat veriləcək və bundan sonra da biznesə dəstək proqramları icra edilməlidir. Həm ilin əvvəlində nəzərdə tutulmuş layihələr, sahibkarlara güzəştli şərtlərlə kreditlərin, subsidiyaların verilməsi, kənd təsərrüfatının stimullaşdırılması, eyni zamanda, pandemiya ilə əlaqədar görülmüş işlər hesab edirəm ki, bizim siyasətimizi tam şəkildə əks etdirir. Biz büdcəyə düzəlişlər edirik və artıq bu məsələ müzakirə olunur. Milli Məclis artıq bu məsələ ilə bağlı müzakirələr aparır. Bu, bir daha onu göstərir ki, biz bu çətin dövrdə hər bir Azərbaycan vətəndaşına dəstək vermək istəyirik. Çünki bizim büdcəmiz təsdiq olunanda, əlbəttə ki, pandemiya hələ başlamamışdı. Bizim azalan gəlirlərimiz və artan xərclərimiz dikte edirdi ki, büdcəyə yenidən baxaq, düzəlişlərə aparaq, vətəndaşlara maksimum dərəcədə kömək göstərə bilək. Ümid edirəm ki, yaxın günlərdə Milli Məclis düzəlişləmə ilə bağlı öz sözünü deyəcəkdir. Hökumətin təklifi ondan ibarətdir ki, neftin qiyməti 55 dollar yox, 35 dollar səviyyəsində götürülsün və ilin sonuna qədər biz öz xərclərimizi bu rəqəm əsasında planlaşdıraraq”.

Göründüyü kimi, bu, Azərbaycan dövlətinin istənilən böhrana hazır olduğunu göstərir. Çünki Azərbaycan güclü iqtisadiyyata malik olan ölkə olaraq bütün sosial öhdəlikləri yerinə yetirməyə qadirdir.

Düşünülmiş siyasətin uğurlu nəticələri...

Keçirilən müşavirədə dövlət başçısı koronavirusla mübarizə tədbirləri çərçivəsində mühüm işlərdən və bu işlərin nəticəsində virusa yoluxma sayının xeyli azaldığını və bu mübarizədə müsbət dinamika müşahidə olunduğunu da bildirib. Fakt odur ki, məhz bu düşünülmiş siyasətin nəticəsində ölkəmiz bu böhranlı vəziyyəti dünyanın bir çox ölkələrindən daha yaxşı idarə edə bilib. Bu faktdır, reallıqları görmək ancaq və ancaq korluqdur. Prezident İlham Əliyev avqustun 6-da koronavirusla mübarizə sahəsində görülən tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı keçirilən müşavirədə qeyd edib ki, koronavirus xəstəliyi bundan sonra da nəzarət altında saxlanılacaq. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, artıq üç həftədir ki, müsbət dinamika müşahidə edilir: “Bütövlükdə isə, pandemiya başlayandan dərhal sonra dövlət tərəfindən bütün lazımı qabaqalayıcı tədbirlər həyata keçirilməyə başlandı. Bunun nəticəsində ölkəmiz vəziyyətdən az itkilərlə çıxır”.

Prezident müşavirədə bir daha söylədi ki, əsas məqsədimiz insanların

sağlamlığıdır. Ondan sonra əhəmiyyət baxımından bizim iqtisadi vəziyyətimiz, iqtisadi inkişafımız, iqtisadiyyatın dayanıqlılığı və biznes dairələrinə göstərilən dəstək, postpandemiya dövrünə hazırlıq gəlir. Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, koronavirusla bağlı mübarizədə addımlar vəziyyətə uyğun şəkildə atılacaq. Karantin vəziyyəti hamını yorsa da, pandemiyanın fəsadları nəzərə alınmalıdır. Nəzərə alsaq ki, dövlət rəhbərliyi, Operativ Qərargah insanların sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçün fasiləsiz işləyir, vətəndaşlar vəziyyətin ciddiliyini nəzərə almalıdır. Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, karantin rejimi nə vaxt mümkünə yumşaldılacaq, necə ki, artıq ayın 5-dən yumşalma olub. Vətəndaşlar nəzərə almalıdır ki, əgər bu yumşalmadan sonra yenə də xəstəlik kəskin artsa, karantin rejimi yenə də sərtləşdiriləcək. Ona görə də, hamı məsuliyyətli olmalı, qaydalara əməl etməli, tibbi maskalardan, dezinfeksiyaedici vasitələrdən istifadə etməli, sosial məsafəni gözləməlidir. Belə olarsa, karantin rejimini daha da yumşaldıb normal həyata tez qayıtmaq mümkün ola bilər.

Bir sözlə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə görülən tədbirlər, aparılan mübarizə Azərbaycanın bu sınaqdan da daha az itki ilə çıxacağına əminlik yaradır və Azərbaycan tezliklə bu mübarizədən də qalib çıxacaq. Yeter ki, məsuliyyətli olaq və qaydalara əməl edək.

İSA HƏBİBBƏYLİ,
AMEA-nın vitse-prezidenti, Milli Məclisin deputatı

“ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası niyə 10 ildir işləmir?!”

“ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası niyə 10 ildir işləmir?! Yaxın Şərqdən ermənilərin işğal altındakı torpaqlara köçürülməsi yol-

verilməzdir. Bu vətəndaşlar arasında həm də terrorçular var!” Bunu SİA-ya politoloq Zaur Məmmədov deyib. Politoloq xatırladı ki, cənab Prezident də elə ötən ay öz çıxışlarının birində qanunsuz köçürülmə siyasətini pisləyib, ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyasının son dövrlərdə regiona gəlməməsinə tənqid etmişdi: “Doğrudan da, ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyaları sonuncu dəfə 2005-2010-cu illərdə Azərbaycanın ciddi təhriki ilə işğal edilmiş ərazilərdə olub, Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən qanunsuz məskunlaşdırma faktı hesabatlarda qeyd olunmuşdur. Lakin artıq uzun müddət keçib və bu dövr ərzində Suriyadan ailələrin bölgədə yerləşdirilməsinə dair məlumatlar var. Ermənistanın bu əməlləri beynəlxalq humanitar hüququn, eləcə də 1949-cu il Cenevrə Konvensiyası və onun əlavə Protokollarının kobud pozulmasıdır. İşğalçı Ermənistanın məqsədi bu torpaqlarda ermənilərin sayını süni şəkildə artıraraq, ərazilərin etnik-mədəni xüsusiyyətlərinin dəyişdirilməsi və beləliklə də, ilhaqçı siyasətin həyata keçirilməsidir.

Avqustun 8-i XİN də, erməni əsilli İvanlıların işğal olunmuş ərazilərə köçürülməsi ilə bağlı məlumatlara münasibət bildirib: “İlk dəfə deyil ki, Ermənistan bölgədəki vəziyyətdən öz mənfur məqsədləri üçün istifadə edərək vətəndaşların erməni əsilli əhəlinin Azərbaycanın beynəlxalq tanınmış Dağlıq Qarabağ və ətraf bölgələrində qanunsuz məskunlaşdırılması cəhdlərinə el atır”.

“Bir neçə ayda 5 milyona yaxın insan geniş sosial paketlə əhatə edildi”

“Artıq bir neçə ay ərzində 190 manat müavinət verilir. Dövlət başçısı bu sosial dəstəyin bundan sonra da davam etdirilməsini, hazırda sərt karantin tətbiq edilmiş 13 şəhər və rayonda bu kateqoriyaya aid insanların müvafiq dəstəklə bundan sonra da əhatə olunmasının vacibliyini dilə gətirdi. Avqust ayında da onlara birdəfəlik 190 manat müavinətin verilməsini tapşırırdı”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin üzvü olan deputatı Kamilə Əliyeva deyib.

Onun sözlərinə görə, ölkəmizdə həyata keçirilən siyasətin başlıca xətlərindən birini sosial yönümlülük təşkil edir: “Təsədüf deyil ki, son illər

dövlət büdcəmiz məhz sosial yönümlülük üzərində qurulub. Bu sahəyə ayrılan vəsaitlər digərlərindən önəmli və əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənib. Bu günlərdə Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasının 3 günlük plenar iclası həyata keçirildi və iclasda geniş müzakirəyə çıxarılan məsələlərlə əlaqədar 2020-ci ilin dövlət büdcəsinə dəyişikliklərdə, onun düzətilməsinə, məhz, sosial sahə və sosial istiqamət əsas yerlərdən birini tutdu. Ümumiyyətlə, dünyamızda və onun önəmli bir hissəsi olan ölkəmizdə 6 aya yaxın müddətdə davam edən ağır koronavirus pandemiyası şəraitinə baxmayaraq, məhz, sosial istiqamətdə, sosial layihələrin icrasında heç bir geriliyə və ya axsamağa yol verilməyib. Əksinə bu istiqamətdə dövlət büdcəsindən böyük vəsait ayrılıb”.

Millət vəkili vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin birbaşa təşəbbüsü və göstərişi ilə Nazirlər Kabineti tərəfindən hazırlanmış tədbirlər planında əksini tapan məsələlərin icrası və həlli üçün 3,5 milyard vəsait ayrıldı və son bir neçə ay ərzində 5 milyona yaxın insan geniş sosial paketlə əhatə edildi: “Avqustun 6-da da ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülən tədbirlər və sosial iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoforata keçirilən müşavirədə ölkə Prezidenti qeyd etdi ki, məlum pandemiya şəraiti ilə bağlı dövlət sektorunda çalışan 900 min insanın böyük əksəriyyəti faktiki olaraq işləmir. Ancaq dövlət tərəfindən əməkhaqqı alır. Bu baxımdan da 760 min insana lazımı maliyyə dəstəyi göstərildi və onların iş yerləri qorundu. Çünki, əks təqdirdə 760 min insan işsiz qala bilərdi. Eyni zamanda 600 min işsiz insan, o cümlədən, qeyri-formal məşğulluqla fəaliyyət göstərən, müvəqqəti olaraq öz işini itirən aztəminatlı təbəqəyə aid olan insanlar dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunur. Artıq bir neçə ay ərzində 190 manat müavinət verilir. Dövlət başçısı bu sosial dəstəyin bundan sonra da davam etdirilməsini, hazırda sərt karantin tətbiq edilmiş 13 şəhər və rayonda bu kateqoriyaya aid insanların müvafiq dəstəklə bundan sonra da əhatə olunmasının vacibliyini dilə gətirdi. Avqust ayında da onlara birdəfəlik 190 manat müavinətin verilməsini tapşırırdı”.

Kamilə Əliyeva qeyd edib ki, artıq Baş nazir Əli Əsədovun qərarı ilə sərt karantin rejimi tətbiq edilən 13 rayonun adıçəkilən kateqoriyadan olan insanlarına 190 manatlıq birdəfəlik müavinətin verilməsi özünün müsbət həllini tapıb və müşavirə zamanı ölkə Prezidenti sosial dəstəyin bundan sonra da davam etdiriləcəyini bildirərək vətəndaşların, Azərbaycan xalqının yanında olduğunu nümayiş etdirdi: “Bütün bunlar bir daha onu deməyə imkan verir ki, Azərbaycan dövləti, ölkə Prezidenti Azərbaycan vətəndaşının həm sağlamlığının təmin edilməsi, həm də onun sosial durumunun yaxşılaşdırılması, pandemiyanın ağır fəsadlarına məruz qalmaması üçün əlindən gələni edir. Bununla bağlı heç bir tərəddüd olmayıb. Bundan sonra da olmayacaq. Bütün bunlar öz növbəsində Azərbaycan dövlətinin gücündən, qüdrətindən, inkişafından və ölkə Prezidentinin iradəsindən qaynaqlanan məsələlərdir. Odur ki, həm dövlətimiz, həm də dövlət başçımızla fəxr edirik, ona güvənir və etibar edirik”.

2020-ci ilin büdcəsinə dəyişikliklər yeni iqtisadi çağırışlara əsaslanır

Milli Məclisin deputatı, YAP Qaradağ rayon təşkilatının sədri Aydın Hüseyinovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Aydın müəllim, məlum olduğu kimi Milli Məclis 2020-ci ilin dövlət büdcəsinə dəyişikliklərlə bağlı qanun layihəsini qəbul etdi. Büdcənin dəyişməsinə zəruri edən əsas iqtisadi əsaslar hansılardır?

- Azərbaycan iqtisadiyyatı 2020-ci il çox nikbin iqtisadi-sosial göstəricilərlə başlamışdı və cari ildə ölkəmizdə inkişaf dinamikasının sürətlənəcəyi proqnozlaşdırılırdı. Bütün makroiqtisadi göstəricilər ümidverici idi, birinci rübdə ölkəmizdə ümumi daxili məhsulun (ÜDM) həcmi əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,1 faiz artaraq 18 milyard 321,1 milyon manat təşkil etmişdi. İqtisadiyyatın qeyri-neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 3,5 faiz artmışdı. ÜDM-in tərkibində bütün sektorların artımı qeydə alınmışdı. Ancaq mart ayından sonra dünyada baş verən global təlatümlərin Azərbaycana təsirləri artmağa başladı, xüsusilə də koronavirus pandemiyasının geniş yayılması global iqtisadiyyatda neqativ meyllərin artmasına və dünya enerji və səhm bazarlarında kəskin dalğalanmalara səbəb oldu. Dünyanın bir parçası olan Azərbaycan bu proseslərdən heç cür kənar qala bilməzdi və iqtisadi təzyiqlər ölkəmizə təsirlərini göstərməyə başladı. Xüsusilə də, neft qiymətlərinin kəskin ucuzlaşması ölkəmizin xarici valyuta daxilolmalarının kəskin azalmasına və tədiyyə balansının pisləşməsinə səbəb oldu. Eyni zamanda, pandemiya və ölkəmizdə tətbiq olunan karantin rejimi və sosial təcrid tədbirləri işgüzar fəallığın və iqtisadi inkişafın zəifləməsinə səbəb oldu. Belə ki, cari ilin ilk altı ayında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ÜDM 2,7 faiz, o cümlədən qeyri-neft-qaz ÜDM-i 2,5 faiz, əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin həcmi 2,7 faiz, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektoru üzrə 15,5 faiz azalıbdır, kənd təsərrüfatı, informasiya və rabitə sahələri istisna olmaqla, ölkədəki digər bütün iqtisadi sektorlarda azalma müşahidə olundu. İqtisadi aktivliyin zəifləməsi nəticəsində qeyri-neft gəlirlərinin azalması və digər maliyyələşmə mənbələrinin daralması sözsüz ki, dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinəki möhkəm tarazlığın pozulmasına səbəb oldu.

Bütün bu mənfi tendensiyalara baxmayaraq hökumət 2020-ci ilin birinci yarısında bütün iqtisadi-sosial tədbirləri tam uğurla başa vurdu, xüsusilə də büdcə-maliyyə öhdəlikləri artıqlması ilə icra edildi. Belə ki, cari 2020-ci ilin altı ayında dövlət büdcəsinin gəlirləri 11 milyard 684,5

milyon manat proqnoza qarşı 12 milyard 022,7 milyon manat olmaqla 2,9 faiz artıq icra olunubdur. Bu da 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 15,5 faiz çoxdur. Eyni zamanda, altı ayda dövlət büdcəsində 291,9 milyon manat profisit yarandı. Dövlət büdcəsinin xərcləri isə 6 ay ərzində 11 milyard 625,7 milyon manat proqnoza qarşı 11 milyard 730,8 milyon manat və ya 0,9 faiz artıq icra ediləndir. Eyni zamanda, bu dövrdə büdcə təşkilatlarının təqdim etdikləri xərc sifarişləri üzrə öhdəliklər tam və vaxtında maliyyələşdirilibdir.

Ancaq məsələ ondadır ki, ilk 6 ayda dövlət maliyyə-büdcə-fiskal öhdəlikləri tam və vaxtında icra olunsa da, qarşıdakı aylarda pandemiyanın dik-tə etdiyi yeni tələblər iqtisadi və maliyyə davranışının, fiskal mühitin də xüsusiyyətlərinin dəyişməsinə labüd edir. Nəzərə alsaq ki, pandemiya hələ davam edir və nə vaxt bitəcəyini müəyyən etmək çox çətinidir, onda qarşıdakı aylarda bir sıra vacib sahələrin - səhiyyənin artan ehtiyaclarının ödənilməsi, əhalinin həssas sosial qruplarının, dövlət şirkətləri, sahibkarlıq subyektləri və kiçik-orta biznesə dövlət dəstəyinin göstərilməsi, ölkənin müdafiə qabiliyyətinin və təhlükəsizliyinin daha da artırılması, digər dövlət ehtiyaclarının təmin edilməsi olduqca zəruridir. Bütün bunlar isə dövlət büdcəsinin xərclərinin artırılması ilə bağlı yeni çağırışları formalaşdırır. Bu çağırışlar dövlət büdcəsi qarşısında yeni çağırışların təmin olunması, büdcənin gəlir və xərcləri arasında tarazlığın bərqərar edilməsi məqsədi ilə büdcə qaydasının tətbiqini müvəqqəti dayandırmaqla cari ildə yumşaq kontrsiklik büdcə siyasətinin həyata keçirilməsini dövlət və icmal büdcələrinə yenidən baxılmasını zəruri etmişdi. Məhz buna görə də, büdcəyə dəyişiklik, daha doğrusu 2020-ci ilin dövlət büdcəsinin düzəldilməsi ilə bağlı qərar qəbul edildi.

- Dəyişikliklərdən sonra döv-

lət büdcəsinin gəlir və xərcləri hansı həcmdə müəyyən edildi?

- Cari il üçün yenilənmiş makroiqtisadi proqnozlar əsas götürülməklə aparılmış hesablamalar əsasında 2020-ci il dövlət büdcəsinin düzəldilmiş gəlirləri 24 milyard 124 milyon manat nəzərdə tutulur ki, bu da ÜDM-in 35,3faizi həcmində olmaqla, 2020-ci ilin təsdiq olunmuş proqnozu ilə müqayisədə 10,5 milyon manat azdır. Nəticədə yenidən baxılma ilə təsdiq olunmuş dövlət büdcəsinin vergi və rüsumlar üzrə, habelə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədən-kənar daxilolmaları 890,5 milyon manat məbləğində azaldılır, Dövlət Neft Fondunun dövlət büdcəyə transferti 850 milyon manat, dövlət büdcəsinin sair daxilolmaları isə 30 milyon manat artırılıb. Düzəldilmiş dövlət büdcəsi gəlirlərinin 58 faizi və yaxud 13 milyard 990 milyon manatı neft sektorunun, 42 faizi və ya 10 milyard 134 milyon manatı isə qeyri-neft sektorunun payına düşür.

Beləliklə, dövlət büdcəsi gəlirlərinin 12 milyard 200 milyon manatını və ya 50,6 faizini Dövlət Neft Fondunun transferti, 7 milyard 190 milyon manatını və ya 29,8 faizini Dövlət Vergi Xidmətinin daxilolmaları, 3 milyard 830 milyon manatını və ya 15,9 faizini isə Dövlət Gömrük Komitəsinin daxilolmaları təşkil edəcəkdir. Büdcənin 804 milyon manatı (3,3 faiz) büdcə təşkilatlarının büdcədən-kənar daxilolmaları olacaqdır. Yeni burada qeyri-neft gəlirlərinin, yeni vergi və gömrük daxilolmalarının həcmi azalmasının əsas səbəbləri koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar qeyri-neft sektoru üzrə maliyyə gəlirlərinin azalmasıdır. 2020-ci il dövlət büdcəsinin düzəldilmiş xərcləri isə 27 milyard 492,2 milyon manat təşkil edəcəkdir. Bu, ötən il təsdiq edilmiş büdcə göstəricinə nisbətən 597,5 milyon manat və ya 2,2 faiz çoxdur. Dövlət büdcəsinin xərclərinin 18 milyard 46,9 milyon manatı və ya 65,6 faizi cari xərclərə yönəldiləcəkdir.

Dövlət büdcəsinin kəsiri düzəldilmədən 608 milyon manat artırılaraq 3 milyard 368,2 milyon manat səviyyədə olacaqdır.

- Büdcədə əlavə tələb olunan 1 milyard 371,5 milyon manat zəruri xərclərin əsas istiqamətləri hansı sahələrdir?

- Büdcə dəyişikliklərindən sonra büdcə layihəsində konkret hansı sahələr və istiqamətlər üzrə xərc maddələrinin istiqamətləri müəyyənləşibdir. Bunlar ölkəmizin müdafiə qabiliyyətinin və milli təhlükəsizliyinin daha da artırılması, pandemiya qarşı mübarizə ilə bağlı əvvəlcədən proqnozlaşdırılması mümkün olmayan əlavə xərclərin ötürülməsi və digər zəruri xərclərin maliyyə təminatı üçün yaradılmış 465 milyon manat ehtiyat vəsaitlərin ayrılması, səhiyyə sahəsi üzrə əlavə tələbatın ödənilməsi üçün 369,0 milyon manat xərclərinin yönəldilməsi, pandemiya ilə əlaqədar sosial müdafiə və sosial təminat üzrə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi üçün 238 milyon manat əlavə vəsaitin sərf edilməsi, pandemiya ilə əlaqədar dövlət şirkətlərinə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi üçün 136,6 milyon manat, iqtisadi dəstək üzrə tədbirləri üçün 100,0 milyon manat vəsaitlərin ayrılmasıdır. Bundan başqa, cari ildə bir sıra təşkilatlar üzrə artırılmış əmək haqlarının maliyyə təminatı və vakant vəzifələrin kompleksləşdirilməsi üçün 37,3 milyon manat, bəzi təşkilatların maddi-texniki təminatının möhkəmləndirilməsi, hərbiçilərə ev kirayəsi haqqının ödənilməsi və digər zəruri xərclərin maliyyə təminatı üçün 9,1 milyon manat, "ASAN xidmət" üzrə elektron hökumətin tətbiqinin maliyyə təminatı üçün 7 milyon manat, pandemiya dövründə ölkəyə xaricdən gələn Azərbaycan vətəndaşlarının sərhəddə yaradılmış səyyar düşərgələrdə karantindən keçmələri üçün 2,8 milyon manat, biometrik pasport blanklarının və yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrinin çap edilməsi ilə bağlı əlavə 6,7 milyon manat vəsaitin yönəldilməsi nəzərdə tutulubdur.

Bundan başqa, cari ildə bir sıra təşkilatlar üzrə artırılmış əmək haqlarının maliyyə təminatı və vakant vəzifələrin kompleksləşdirilməsi üçün 37,3 milyon manat, bəzi təşkilatların maddi-texniki təminatının möhkəmləndirilməsi, hərbiçilərə ev kirayəsi haqqının ödənilməsi və digər zəruri xərclərin maliyyə təminatı üçün 9,1 milyon manat, "ASAN xidmət" üzrə elektron hökumətin tətbiqinin maliyyə təminatı üçün 7 milyon manat, pandemiya dövründə ölkəyə xaricdən gələn Azərbaycan vətəndaşlarının sərhəddə yaradılmış səyyar düşərgələrdə karantindən keçmələri üçün 2,8 milyon manat, biometrik pasport blanklarının və yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrinin çap edilməsi ilə bağlı əlavə 6,7 milyon manat vəsaitin yönəldilməsi nəzərdə tutulubdur.

- Aydın müəllim, büdcə siyasətinə dəyişikliklərdən biri də 2019-cu ildən tətbiq edilən büdcə qaydasının dəyişdirilməsidir. Bunun əsas səbəbini necə izah etmək mümkündür?

- Məlum olduğu kimi 2019-cu büdcə ilindən tətbiq edilən yeni büdcə qaydasına əsasən icmal büdcə xərclərinin və Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfertin yuxarı hədləri xalis maliyyə aktivləri və proqnozlaşdırılan neft gəlirləri əsasında müəyyən edilir. Eyni zamanda, büdcə qaydası icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsirinin qeyri-ÜDM-ə nisbətinin də hər il əvvəlki ilin müvafiq göstəricisindən az olmasını tələb edir. Düzəldilmişdən sonra 2020-ci ildə neftin bir barelinin orta illik qiymətinin 35 dollar əsasında götürüldükdə büdcə parametrlərinin də yenidən hesablanması

qaçılmaz olur. Büdcə qaydasından kənarlaşmaq üçün icmal büdcə xərclərinin və Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfertin gözlənilən həcmliəri təqribən 2,5 milyard manat və ya 8,4 faiz və 21,7 faiz azaldılmalıdır. Yeni neft qiyməti reallıqları və neft hasilatının azalması nəzərə alınmaqla 2021-ci il vəsonrakı üç il üçün fiskal çərçivənin hazırlanması zamanı büdcə qaydasının tətbiqi ortamüddətli dövrdə büdcəxərclərinin kəskin azaldılmasını da zəruri edir. Baş vermiş iqtisadi və maliyyə böhranlarından əldə olunan təcrübə göstərir ki, iqtisadiyyatın böhranlı dövrlərində tətbiq edilən kəskin daraldıcı fiskal siyasət ölkələrdə iqtisadi fəallığın və məşğulluğun kəskin azalmasına və tənəzzülün dərinləşməsinə səbəb olur. Bu baxımdan, məcmu tələbin dövlət xərcləri vasitəsilə müəyyən səviyyədə stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandığı bir şəraitdə cari və növbəti ildə büdcə qaydasına uyğun olaraq büdcə xərclərinin və Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfertin kəskin azaldılması vəziyyəti daha da çətinləşdirə bilər. Ona görə də, 2020-ci ilin dövlət büdcəsinin təsdiq olunmuş xərclərinin təmin olunması və növbəti ilin dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin proqnozlaşdırılmasında tarazlığa nail olmaq məqsədilə büdcə qaydasının müvəqqəti dayandırılması labüddür.

- Büdcəyə dəyişiklikdən sonra, ölkəmizin iqtisadi və sosial sahələrində nəzərdə tutulan maliyyə məsələlərini icra etməkdə çətinlik yaranmaya-caqdır ki?

- Düzəldilmiş büdcəmiz ölkəmizin maliyyə planlarını tam və bütün istiqamətlər üzrə icra etməyə imkan verəcəkdir. Büdcəmiz yenə də əsas etibarilə sosial müdafiə və dəstək tədbirlərinin gücləndirilməsinə, bütün sosial layihələrin uğurla başa çatdırılmasına, dövlətin iqtisadi sahələrə dəstəyinin tam şəkildə başa çatdırılmasına, biznesə və investitorlara maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsinə, nəzərdə tutulan vacib iqtisadi proqramların gerçəkləşməsinə güclü maliyyə təminatı yaradır. Eyni zamanda, büdcəmiz qeyri-neft sektorunun dayanıqlı inkişafını, maliyyə intizamının gücləndirilməsini və şəffaflığın artırılmasını təmin edir. Ölkəmiz pandemiyanın yaratdığı bu həssas dövrü cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə arxada qoyacaq və yenidən inamla öz inkişaf yoluna davam edəcəkdir.

Xalqın səsi xainləri öz yuvalarındaca necə boğdu?

Yaxud, saxta petisiya həqiqət imzaları qarşısında əriməyə məhkum idi

İşğalçı Ermənistanın Tovuz təxribatı və sarsıdıcı məğlubiyyətinin ardınca ermənilər qəddər əl-ayağa düşüb təlaşlananlar sırasında nə yazıq ki, sapı özümüzədən olan baltalar da tapıldı. Əslində, heç bir təəccüb doğurmayan xəyanətkarlıq reallığı AXCP, "Milli Şura" kimi satqın qurumların və qurum təmsilçilərinin, eyni zamanda Sevinc Osmanqızı, Emin Hüseynov, Leyla Yunus və s. kimilərinin boyunlarına ölçülmüş xaltadır. Ancaq təəssüfedicə məsələ budur ki, hətta ümummilli məsələlərdə ermənilərdən artıq erməniçilik edənlər hələ də utanmaz-utanmaz sosial şəbəkələrdə xalqın qarşısına çıxır, ağızlarındakı "horralarını" sağa-sola səpələyirlər.

Həmin tör-töküntülər dərhal dönüb-öldülər "məzlum", "yazıq" və s...

Lakin məsələnin daha bir tərəfi budur ki, bilavasitə erməni lobbisinin qarşısında boyun əyən, erməni əşnalarının nəinki əllərini, hətta digər tərəflərini öpmək üçün sıraya düzülənlər bu dəfə də peşman oldular. Bu peşmançılığı isə onlara, məhz Azərbaycan xalqı yaşatdı - ermənilərin təxribatlarına, işğalçılıq siyasətlərinə, təcavüzkarlıqlarına qarşı topladığı çoxminli petisiya imzaları ilə!

Sırr deyil ki, məhz iyulun 14-dən başlayaraq ölkədə uğursuz və rüsvayçı hərəkatları ilə qanunları pozmağa səy göstərənlərin əksəriyyəti Əli Kərimlinin tör-töküntüləri oldu və nəticədə qanun öz sözünü deyəndə həmin tör-töküntülər dərhal dönüb-öldülər "məzlum", "yazıq" və s... Söz yox ki, S.Osmanqızının Azərbaycan xalqının dünya ölkələrində etiraz səsinə ucaltmasına qarşı həyasızcasına işlətdiyi "vətənsivənlik" kəlməsi, məhz onun özünə və sonra da sözügedən kərimovçu ünsürlərə aid olunur və olunmaqdadır. Bu da öz yerində...

Onları laxladan, sarsıdan və məyus, peşmürdə, pərişan edən Azərbaycan xalqının öz Ali Baş Komandanının yanında olması, dünya boyunca birləşib, erməni lobbisini yerində oturtması oldu. Məhz bu gerçəklik öncə ermənilərin, daha sonra isə, içimizdəki xainlərin planlarını alt-üst etdi. Bu, eyni zamanda dövlət-xalq birliyinin sarsılmaz bağlılığı, birliyi idi!

Anti-Azərbaycan xarakterli petisiyaya iddia etdikləri kimi "yüz minlərlə" deyil, bir neçə yüz imzadan artıq imza toplamağı bacarmadılar və bu, artıq danılmaz faktıdır!

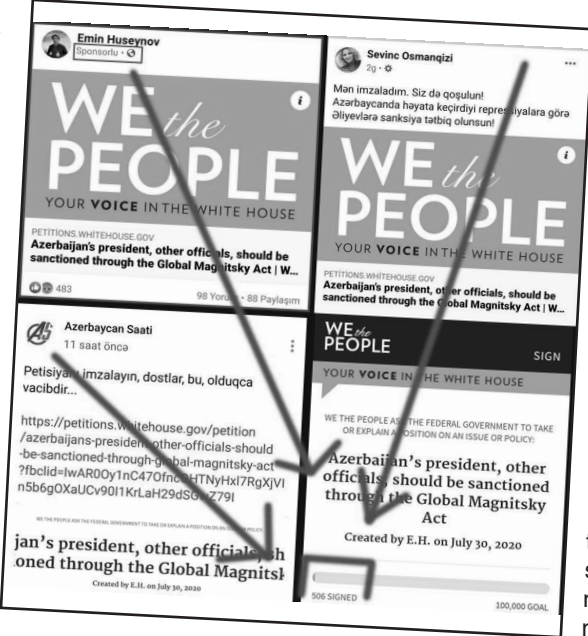
Lakin daha bir amil budur ki, müxtəlif saxta, qeyri-ciddi, əsassız məsələlərlə gündəmə çıxıb, ara-sıra bir-birlərini "təbrik edən" ünsürlər yığnağı Azərbaycan dövlətinin maraqlarının müdafiəsinə qalxan, petisiya imzalayan xalq qarşısında diz çökməli oldular. Hətta anti-Azərbaycan xarakterli petisiyaya iddia etdikləri kimi "yüz minlərlə" deyil, bir neçə yüz imzadan artıq imza toplamağı bacarmadılar və bu, artıq danılmaz faktıdır!

Məsələn, 12 iyul hadisələrindən sonra xalqın birbaşa iştirakı və təşəbbüsü ilə Ağ Evin saytında "Qarabağ Azərbaycandır" və "907-ci düzəliş ləğv edilsin" adlı iki petisiya başlandı. Dəyərli oxucular, birinci şəkildən də görürsünüz ki, xalq başlatdığı petisiyada lazım olan 105 min və 111 min səsi artıqlaması ilə qısa müddətdə yığıb və cavabını gözləyir. Yəni lazım olduğundan da artıq səs toplanıb və bu, erməni lobbisinin, habelə onların ətraflarındakı tör-töküntülərin növbəti ağır məğlubiyyətləridir.

Lakin daha bir məsələ sapı özümüzədən olan baltaların, milli xainlərin "Prezident İlham Əliyevə sanksiyaların tətbiq edilməsi" üçün petisiya başlatmalıdır. Lakin onların həmin cəhdi, sadəcə, havaya uçdu və xalq bu dəfə də özü sözünü dedi - Biz dövlətimizin, Prezidentimizin, Ali Baş komandanımızın, nəhayət, LİDERİMİZİN yanında yığıq!

Belələrinin Vətən torpağında nəfəs-alıb vermələri ən ağır virus infeksiyasından daha qorxulu və təhlükəlidir!

Məhz ikinci fotoya baxdığınız za-

man bu, açıq-aydın görünür - xain məqsədlərə köklənmiş məlum petisiya üçün tələb olunan 100 min səs-dən cəmi 506 səs... Söz yox ki, həmin səs-lər də saxta yollarla əldə olunub. Bəlli olub ki, AXCP trollarının istifadəsində olan və hər gün "Osmanqızı tv" və "Azərbaycan saati" YouTube kanallarında saxta "like" artıran "gmail"ləri vasitəsilə 506 səs yığıla bilsələr, əlbəttə ki, qondarma, saxta vasitələri ilə.

Bu realıq isə artıq öz-özünü bütünlükdə açıq-çıxarmış olur. Xalq bu xainləri nəinki rədd edir, onlara olan nifrətləri daha da artır. Əgər bu gün işğalçı və düşmən erməniyə olan münasibət necədirsə, xəyanətkarlara, satqınlara olan nifrət də bir o qədərdir, hətta daha da artıqdır. Bax buna şübhə etməsənlər və xüsusilə, AXCP sədri Əli Kərimli və buradakı buyruq qulları paltar-palazlarını bəri başdan yığıb, Ermənistanın ən soyuq yerinə qədər, sözün əsl mənasında, cəhənnəm olsunlar. Çünki belələrinin Vətən torpağında nəfəs-alıb vermələri ən ağır virus infeksiyasından daha qorxulu və təhlükəlidir!

Rövşən RƏSULOĞ

"Yaxın gələcəkdə düşmən ölkədə ciddi çaxnaşmaların şahidi olacağıq"

"Ermənilərin Tovuz hücumundan sonra bir çox ölkələrdə soydaşlarımızın keçirdikləri aksiyalar, erməni diaspor təşkilatlarında parçalanmaları göstərdi. Əslində isə, Paşinyanın erməni diasporu ilə problemləri yeni deyil. 2018-ci ildə məşhur "Soros" fondunun dəstəyi ilə, davamlı küçə yürüşləri nəticəsində hakimiyyətə gələn Paşinyan hökumətdə islahatlar aparacağını vəd etdi". Bunu SİA-ya millət vəkili Nəsim Məhəməliyev deyib.

Deputatın sözlərinə görə, nazirliklərin sayını azaldacağı, ən əsası isə, diaspor işləri üzrə nazirliyin ləğv olunacağını, funksiyalarının Nazirlər Kabinetinə və yaxud Xarici İşlər Nazirliyinə veriləcəyi haqqında bəyanatlar səsləndirdi: "Hər kəsə yaxşı bəllidir ki, Ermənistanın idarə olunmasında, cəmiyyətdə baş verən ictimai-siyasi proseslərdə diasporun təsiri olduqca böyükdür. Dövlətin iqtisadi potensialı olduqca zəifdir. Torpaqlarımızı işğal altında saxladığı üçün, Azərbaycan tərəfindən iqtisadi blokada alınmış, bir çox beynəlxalq layihələrdən kənar qalmışdır. İnvestisiya cəlb etmə imkanları çox aşağıdır. Ona görə də o dövlətin diasporun asılılığı danılmazdır.

Təbii ki, Paşinyanın ixtisarla bağlı bəyanatı, eyni zamanda, verdiyi vədləri yerinə yetirə bilməməsi, bir çox beynəlxalq tədbirlərdə savadsız, ziddiyyətli çıxışları ilə ölkəsini biabır etməsi, onunla diaspor arasında konfliktin yaranmasına səbəb oldu. Nəticədə Rusiyada yaşayan imkanlı ermənilər yarımlı tam dayandırdılar. Artıq ABŞ-da və Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən diasporlar, onu ölkəni idarə edə bilməməkdə, hakimiyyətə gələndən sonra vəziyyətin daha pisləşdiyini əsas gətirərək istefasını tələb edirlər. Bu barədə sosial şəbəkələrdə kifayət qədər məlumatlar var. Hesab edirəm ki, Paşinyanın siyasi gələcəyi çox qaranlıqdır və yaxın gələcəkdə düşmən ölkədə ciddi çaxnaşmaların şahidi olacağıq".

Yaxın gələcəkdə düşmən ölkədə ciddi çaxnaşmaların şahidi olacağıq"

Deputatın sözlərinə görə, nazirliklərin sayını azaldacağı, ən əsası isə, diaspor işləri üzrə nazirliyin ləğv olunacağını, funksiyalarının Nazirlər Kabinetinə və yaxud Xarici İşlər Nazirliyinə veriləcəyi haqqında bəyanatlar səsləndirdi: "Hər kəsə yaxşı bəllidir ki, Ermənistanın idarə olunmasında, cəmiyyətdə baş verən ictimai-siyasi proseslərdə diasporun təsiri olduqca böyükdür. Dövlətin iqtisadi potensialı olduqca zəifdir. Torpaqlarımızı işğal altında saxladığı üçün, Azərbaycan tərəfindən iqtisadi blokada alınmış, bir çox beynəlxalq layihələrdən kənar qalmışdır. İnvestisiya cəlb etmə imkanları çox aşağıdır. Ona görə də o dövlətin diasporun asılılığı danılmazdır.

Təbii ki, Paşinyanın ixtisarla bağlı bəyanatı, eyni zamanda, verdiyi vədləri yerinə yetirə bilməməsi, bir çox beynəlxalq tədbirlərdə savadsız, ziddiyyətli çıxışları ilə ölkəsini biabır etməsi, onunla diaspor arasında konfliktin yaranmasına səbəb oldu. Nəticədə Rusiyada yaşayan imkanlı ermənilər yarımlı tam dayandırdılar. Artıq ABŞ-da və Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən diasporlar, onu ölkəni idarə edə bilməməkdə, hakimiyyətə gələndən sonra vəziyyətin daha pisləşdiyini əsas gətirərək istefasını tələb edirlər. Bu barədə sosial şəbəkələrdə kifayət qədər məlumatlar var. Hesab edirəm ki, Paşinyanın siyasi gələcəyi çox qaranlıqdır və yaxın gələcəkdə düşmən ölkədə ciddi çaxnaşmaların şahidi olacağıq".

www.sesqazeti.az

Xəyanətkarlara güzəşt edilə bilməz

Nuhəli Kərimov: "Satqınların Bakıdakı kuratoru Əli Kərimli də məsuliyyətə cəlb ediləcək"

Son vaxtlar ABŞ-ın dövlət büdcəsindən maliyyələşən "Azadlıq", "Amerikanın səsi" radiolarının Azərbaycanla bağlı qərəzli təbliğat apardığı, aqressiv davranışları müshahidə olunur. Bu işdə AXCP, "Milli Şura", xaricdə məskunlaşmış bəzi xəyanətkar şəxslərdən - "5-ci kolon"dan istifadə olunur. Bu qrupların xaricdə yaşayan azərbaycanlıların aksiyalarını gözdən salmaq, ictimaiyyətimizin beynəlxalq hüquq-müdafie təşkilatlarından bu məsələyə obyektiv münasibət göstərmək tələblərini başqa don geyindirmək cəhdlərini başqa cür izah etmək mümkün deyil.

"Səs" qəzetinə açıqlamasında AXCP sədri Əli Kərimlinin emisi oğlu, "Azərbaycan fermeri" qəzetinin baş redaktoru Nuhəli Kərimov bildirdi ki, bu gün Azərbaycan dövləti müstəqil olaraq siyasi fəaliyyət göstərir: "Xarici dövlətlərin bəzi qaranlıq dairələri və sapı özümüzədən olan baltalar ölkəmizin beynəlxalq aləmdə qazandığı müsbət uğurlara kölgə salmağa cəhd edirlər. Bu baxımdan, yalan və böhtan xarakterli məlumatlar yayır, pozuculuğa hesablanan ittihamlar irəli sürürlər. Bununla Azərbaycan dövlətinin imicini zədələyə biləcəklərinə ümid bəsləyirlər. Ancaq onların məkrli planları iflasa uğrayır".

N.Kərimov onu da bildirdi ki, özünü dünyaya demokratiyanın qarçısı, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəçisi kimi təqdim etməyə çalışan ABŞ kimi dövlətlər əməli fəaliyyətlərində müstəqil siyasət aparın digər dövlətləri özlərindən asılı vəziyyətdə saxlamağa çalışırlar. Bu baxımdan da, ermənipərəst qüvvələrdən və Azərbaycandakı "Milli Şura", AXCP, Müsavat kimi ələbaxan siyasi partiyalar və qurumların alət olaraq istifadə edirlər. Qərəzli fəaliyyətlərində xaricdəki "azərbaycanlılardan", xüsusilə də, "söyüş müxalifəti"ndən də yararlanırlar. Yəni bütün vasitə və üsullardan istifadə edirlər ki, Azərbaycanın uğurlu inkişafına, hüquqi, demokratik islahatlarına, başlıcası dünyada yerinin və rolunun möhkəmlənməsinə əngəllər yaratsınlar".

"Azərbaycan fermeri" qəzetinin baş redaktorunun sözlərinə görə, Sevinc Osmanqızının, Arif Məmmədovun, Qurban Məmmədovun, Qənimət Zahidin, Vidadi İsgəndərlinin və digərlərinin ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparmaları heç də səbəbsiz deyil:

"Onları xarici maraqlı dairələr ölkəmizə qarşı şər və böhtanlar səsləndirməyə məcbur edirlər. Qarşılığında onlara yaşadıkları ölkələrdə oturmaq izni və pul verirlər. Yəni pul-para xatirə Sevinc Osmanqızı, Arif Məmmədov, Qurban Məmmədov, Qənimət Zahid, Vidadi İsgəndərli ölkəmizə qarşı ermənidən də betər düşmən mövqə sərgiləyirlər. Onların bu əməlləri xəyanətdir, satqınlıqdır. Təbii ki, satqın və xəyanətkar heç zaman bağışlana bilməz. Ona görə də, sözügedən satqınlar harada yaşamalarından və gizlənmələrindən asılı olmayaraq gec-tez həbs edilərək, la-yiq olduqları cəzaları alaçaqlar. Söz yox ki, satqınların Bakıdakı kuratoru Ə.Kərimli də məsuliyyətə cəlb ediləcək. Çünki AXCP sədrinin bəd əməlləri hər kəsə bəllidir. Hüquq-mühafizə orqanları da məlumatlıdır. Artıq 14 iyul Bakıda parlamentin qarşısında törədilən təxribatlarda və qarşıdurmalarda Ə.Kərimlinin rolunu olduğunu təsdiq edir. Yəni bütün fakt və dəlillər Ə.Kərimlinin hüquqa zidd fəaliyyət göstərdiyini sübut edir".

“Milli Şura”dan növbəti istefa gözlənilir

Vidadi Mirkamal və Rahim Hacıyev
Cəmil Həsənli ilə yollarını ayırırlar

Qara günə qalan qara niyyətli və qara xislətli müxalifətin dağıdıcı qanadı xaricdən aldığı təlimata uyğun olaraq xalqa və dövlətə qarşı qarayaxama kampaniyasını davam etdirir. “Milli Şura”nın anormal məxluqları bəzən öz məkrli pozucu niyyətlərini reallaşdırmaq üçün xarici ölkələrə üz tutan boşboğaz “söyüş müxalif” ünsürlərdən istifadə etməyə çalışırlar.

Onların eyni tezişi ifadə etmələri, o qənaəti yaradır ki, istər xaricdəki “söyüş müxalifəti”, istərsədə daxildəki Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacı və bu kimi digər ünsürlər eyni mərkəzdən idarə edirlər. Bəzən isə, onların fəaliyyətlərinin təqdim olunmasında ABŞ-in dövlət büdcəsindən maliyyələşən “Azadlıq”, “Amerikanın səsi” radioları da informasiya dəstəyi göstərir. Yeni bu radiolar Azərbaycanla bağlı anti-təbliğat aparır, şər və böhtan xarakterli məlumatlar yayırlar. Söz yox ki, “Azadlıq” və “Amerikanın səsi” radiolarının qərəzli informasiya bazalarını AXCP, “Milli Şura”, xaricdə məskunlaşmış bəzi xəyanətkar şəxslər, o cümlədən “5-ci kolon” doldurur.

Yada salmaq lazımdır ki, Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə etiraz olaraq xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, diaspora fəalları aksiyalar keçirdikləri zaman Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Arif Məmmədov, Vidadi İsgəndərli və digərləri müxtəlif iyrenc vasitə və üsullardan istifadə etməklə həmin etiraz aksiyalarını gözəndən salmağa cəhdlər göstərdilər. Yeni azərbaycanlıların haqq işinə qarşı erməniyə bəzən düşmən mövqeyi ortaya qoydu. Bununla yanaşı daxildəki, erməni dəyirmanına su tökən Ə.Kərimli, C.Həsənli, G.Hacıbəyli, M.Rahim, A.Hacı və digərləri dünyanı cənginə alan və Azərbaycana da təsirsiz ötürməyən koronavirus pandemiyasından öz siyasi məqsədləri üçün istifadə etməyə cəhdlər

göstərir.

“Milli Şura” qeybət xana yığnağına çevrilib

Demək olar ki, “Milli Şura” deyilən qondarma qurumun tör-töküntüləri keçirdikləri hər bir onlayn konfranslarda pandemiya dövrünün uzanmasından və insanların bu virusdan əziyyət çək-məsindən məmnunluqlarını ifadə edirlər. Qurumun sonuncu onlayn toplantısında Gültəkin Hacıbəyli deyir: “Kə-rantine görə insanların narahatlığı artır, pulu, yeməyi azalır, dolanışığı çətinləşir, bu da açığı birmənalı olaraq bizə sərf edir. Eviyədə oturan insanların etirazı artır, işləməyən, pulu azalan adamların, etirazı artır, kimsə yemək almaqda çətinlik çəkir, xalqın güzəranı pisləşir və s., buna sevinmək lazımdır. Biz maraqlı olmalıyıq ki, xəstəlik tez çəkilməsin, karantin bir az da uzansın, bizim də əlimizə imkan versin ki, dövlətin yaxasına çökək, hay küy salaq ki, pul paylayın, əl çəkməyə və beləliklə də təbliğatımızı davam etdirək. Ona görə də heç narahat olmayın, karantin uzanması və xalqın güzəranının pisləşməsi birmənalı olaraq bizim xeyrimizdir”. Qurumun digər üzvü Rahim Hacıyev isə müxalifətçi kimi cəmiyyət tərəfindən rədd edildiklərini və onları dəstəkləyən olmadığını bildirir: “Heç kim bizi dəstəkləmir, kimin nə dostu tanışısı sambalı müxalifətçilər varsa, onları məcbur etmək lazımdır ki, bizi dəstəkləyən statuslar yazsınlar”. Qəni-

met Zahid də onlayn konfransa söhbətə giley-güzarla başlayır. Bildirir ki, adamlar özləri öz xoşları ilə yazmaq istəməzlər, gərək boyunlarına yükləyəsən: “Məsələn, Bəxtiyar Hacıyevin boynuna yüklədim yazdı, Nəsimi Məmmədlini yüklədim yazdı”.

Bir sözlə görünən odur ki, “Milli Şura” deyilən qeybət yığnağında bir növ it yiyəsini tanımır. Hər kəs ağına deyil, ağına gələnə danışır.

Onlar bir mərkəz ətrafında toplan-salarda, siyasi savadsızlıqları və ağıl-dan, düşüncədən uzaq olmaları, qarş-larına qoyulan pozucu məqsədlərini tam şəkildə icra etmələrinə imkan ver-mir. Sadəcə, xor dərnəyin cükküldə-yən üzvləri kimi, danışır, fikir söyləyir, hərdəndə ağı göyçəklik edirlər. Bu-nunlada varlıqlarını nümayiş etdirdikl-erini və hələ də siyasət meydanında ol-duqlarını göstərməyə çalışırlar. Ancaq reallıq ondan ibarətdir ki, cəmiyyət on-ları boşboğazlar olaraq tanıyır, danış-dıqları və dedikləri fikirləri ciddi qəbul etmirlər. Bu baxımdan demək olar ki, “Milli Şura”, AXCP, Müsavat kimi qu-rumların strukturlarında təmsil olunan funksionerləri cəmiyyət qətiyyətlə rədd edir. Bunu artıq gec də olsa bəzi şəxslərdə dərk etməyə başlayıblar. Bir qədər əvvəl Eldəniz Quliyev, Rafiq Manaflının, Rövşən Əhmədovun “Milli Şura”dan istefa vermələri ağıllı istefa qərarının nümunə kimi dəyərləndir-mək olar. Yeni, şüurlu şəkildə “Milli Şu-ra”nın perespektivini olmadığını dərk edənələr var ki, onlar da normal cəmi-yətin normal üzvünə çevrilmək üçün qurumdan istefa verirlər. İddialara g-örə, artıq növbə Rahim Hacıyev və Vi-dadi Mirkamalıdır. Daha doğrusu ar-tıq sözügedən şəxslərin iyne üsütündə oturdulqırı, C.Həsənli və Ə.Kərimli ilə xüdafizlənmək üçün məqam gözlədir-ləri bildirilir. Yəqinki, yaxın günlərdə, Rahim Hacıyev və Vidadi Mirkamal “Milli Şura”dan istefa verməklə, rahat nəfəs almalı olacaqlar.

İ.ƏLİYEV

Əli Kərimlinin sirki və Fuad Qəhrəmanlı polyaçisi

Donosçuların qrantalma ssenarisi pozuldu

AXCP sədri Əli Kərimlinin zaman-zaman öz ətrafı vasitəsi ilə siyasi simulyasiyalara əl atması, məhz həbsə atdığı insanların adları altında özünə siyasi xal toplamaq cəhdləri onun üçün bir ənənəyə çevrilib. Özü də elə bir ənənəyə ki, vaxtilə onun yanında olub, sonradan gecə də olsa istefa verənlər də bu gerçəklikləri öz açıqlama və rəylərində təkrar edirlər. Ancaq AXCP sədrinin daha bir siyasi xal toplama əməliyyatı bilavasitə onun müavinləri ilə bağlı olub. Belə ki, Gözəl Bayramlının Gürcüstan sərgüzaştlarını xatırlayaraq, bu gün də eyni maraqların mövcudluğunu deyə bilərik. Məhz G.Bayramlının həbsi ərəfələrində də AXCP sədri var-gəllər edərək, xal toplama əməliyyatı ilə məşğul idi.

Əli Kərimli özünün sirk tamaşasında nəyə görə digər cəbhəçiləri deyil, ancaq Fuad Qəhrəmanlı baş polyaçilik roluna cəlb edib?

İndi də bənzər vəziyyətdir və onun sabiq müavini (Fuad Qəhrəmanlının ailəsinə qarşı törətdiyi şiddətdən sonra o məcbur olub müavinlikdən istefa vermişdi) tənqidçilik əməllərinə görə saxlanıldığı zaman Ə.Kərimli onun və s. pozucu cəbhəçilərin adları altında necə deyərək, boğazını yırtır, donoslar yazır, həmin firsəti əldən verməməyə çalışır. Misal üçün, AXCP sədri saxlanılan cəbhəçilərə guya “işgəncə verilir” gö-rüntüsü yarada bilmək üçün hətta ağılaşığı sərşəm ittihamlarla çıxışlar edir. Söz yox ki, bir sirk tamaşası-nın baş polyaçisi də, məhz F.Qəhrəmanlıdır. Az qala onun “vəhşicəsinə döyüldüyünü” belə, həyasızcasına iddia edən Ə.Kərimli hələ də anlamır ki, bu yaxınlarda həbs olunmuş cəbhəçilərin görüntüləri televiziyalarda yayımlandı və onların üz-gözlərində bir dəne də olsa, döyülmək izi-tozu görünməyib. Fəqət, daha bir sual yaranır ki, Ə.Kərimli özünün sirk tamaşasında nəyə görə digər cəbhəçiləri deyil, ancaq F.Qəhrəmanlı baş polyaçilik roluna cəlb edib?

Cəbhəçi polyaçiyə həqiqətən də işgəncə verilsəydi, o, vəkili bir addım da özündən kənara buraxmazdı

Əslində, bu sualın da cavabı bəsidir. Çünki F.Qəhrəmanlı zamanında Ə.Kərimlinin müavini ol-maqla yanaşı, həm də erməni lobbisinin də tərəfindən onlara işləyən adam kimi daha çox tanınır. Daha bir məsələ isə, F.Qəhrəmanlı əgər qrant əldə edilərsə, Ə.Kərimlinin onun qarşısına atdığı sümük payından belə razı qalan biri kimi tanınır. Təbii ki, AXCP sədri əldə edəcəyi gəlirin çox cüzi hissəsini digər həbs olunmuş tənqidçilərə - Qorxmaz Əliyevə, Şəmsi Kəşəmənliyevə təklif edərsə, ikincilər onun həmin təklifini qaytarıb üzünə vururlar. Yeni bu da reallıqdır.

Sirk tamaşasının digər pərdəsi isə, F.Qəhrəmanlı-nın öz şəxsi vəkildən səsli-küylü şəkildə imtina et-məsidir. Burada da təbii ki, bir biclik amili dayanmaq-dadır. Məsələn, əgər F.Qəhrəmanlı şəxsi vəkildən im-tina edilməsəydi, onun və sədri Ə.Kərimlinin qrantal-ma məqsədi daşıyan sirk tamaşaları yarı yolda pozul-maqla qaldı. Lakin F.Qəhrəmanlının şəxsi vəkildən im-tina etməsi dolayı yolla AXCP sədri Ə.Kərimlinin “cəb-həçilərə işgəncə verilir” adlı sirk tamaşasının ssenari-sini kökündən dağıdır. Daha dəqiq desək, cəbhəçi pol-yaçiyə həqiqətən də işgəncə verilsəydi, o, vəkili bir addım da özündən kənara buraxmazdı. Bu faktın özü də hər şeyi gün kimi ortalığa çıxarır.

Rövşən RƏSULOĞ

Qaxda qadın 6 000 manatlıq qızıl oğurladı

Bakıda mənzildən qiymətli əşyalar oğurlanıb

Mənzillərin birindən oğurluq et-məkdə şübhəli bilinən Ucar ra-yon sakini S.İsmayılov saxlanı-lıb. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Bakı ŞBPİ-nin Cinayət Axtarışı İdarəsi əməkdaşla-rının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində Nərimanov rayonu əra-zisindəki mənzillərin birindən 1535 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları, noutbuk və qol saati oğurlamaqda şübhəli bilinən Ucar rayon sakini, evvəllər məhkum olunmuş S.İsmayı-lov saxlanılıb.

Qax rayon ərazisindəki evlərin birindən qızıl-zinət əşyaları oğurlamaqda şübhəli bilinən rayon sakini K.Nəzərəliyeva saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Qax RPŞ əməkdaşlarının ke-çirdikləri əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində rayon ərazisindəki evlə-rin birindən 6000 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları oğurlamaqda şübhəli bilinən rayon sakini K.Nəzərəliyeva saxlanılıb.

Narkotikə görə saxlanıldı, başqa cinayəti ortaya çıxdı

Narkotik vasitə ilə tutulmuş R.Mirzə-yevin Astara rayonu ərazisindəki evlərin birindən pul oğurlaması da müəyyən edilib. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Astara RPŞ-nin əmək-daşları tərəfindən narkotik vasitə ilə tutulmuş R.Mirzəyevin ətrafında aparılmış əməliyyat tədbirləri ilə onun rayon ərazisindəki evlərin birindən 1500 manat pul oğurlaması da müəy-yən edilib.

Ermənistan Azərbaycana məğlub olub

2001-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə geniş müzakirələr aparılmışdır. Həmin müzakirələr zamanı böyük öndərimiz geniş və məzmunlu nitq söyləyərək münaqişənin mahiyyətini barədə ətraflı təsəvvürlərin formalaşmasına xidmət edən məqamlara aydınlıq gətirdi: "Nə üçün belə oldu? Ona görə yox ki, Azərbaycan xalqı ermənilərdən gücsüzdür. Yox. Bizim çoxəsrlik tariximiz Azərbaycan xalqının nəyə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Birincisi, ona görə ki, ermənilər, Ermənistan bu məsələyə uzun müddət hazırlıq görmüşdür. Amma Azərbaycanda bu məsələ unudulmuşdu. Həmin o illər unudulmuşdu. İkincisi, bu münaqişə başlayan zaman, yəni Ermənistanın torpaq iddiası meydana çıxandan sonra ermənilər hamısı - həm Ermənistanda, həm də dünyanın hər yerində yaşayan ermənilər bütün daxili ziddiyyətləri, münasibətləri unudular, hamısı birləşdi. Hamısı "mitatsum" ideyası ətrafında birləşdi və gücünü bir yere yığıb bizi bugünkü günə gətirdi. Onlardan fərqli olaraq, Azərbaycanda bu hadisə başlayan zaman xalqımız birləşə bilmədi, xalq rəhbərlik edən adamlar sərbətsizlik etdi və bir-iki ildən sonra artıq Dağlıq Qarabağ məsələsi unuduldu. Azərbaycanda daxili çekişmələr, vuruşmalar, hakimiyyət mübarizəsi başladı. Ona görə də belə bir vəziyyətdə ermənilər asanlıqla Azərbaycan torpaqlarını işğal etdilər".

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Cənubi Qafqazın həyatında mühüm problem kimi hələ də öz aktuallığını saxlamaqdadır. Əslində bu, tamamilə təbiidir. Regionda baş verən mühüm dəyişikliklər fonunda münaqişə ocaqlarının söndürülməmiş qalması ümumi situasiyaya mənfi təsir göstərməklə yanaşı, həm də burada maraqları olan dövlətlərin münasibətlərində həlledici faktor rolunu oynayır. Məsələ artıq bir neçə ildir regional müstəvidən çıxaraq beynəlxalq əhəmiyyət kəsb etməyə başlayıb. Amma hələ də prosesə real təsir imkanlarına malik qüvvələr (söhbət həm nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan, həm də ayrı-ayrı dövlətlərdən gedir) problemin birdəfəlik həllinə nail olmaq üçün konkret təzyiqlər mexanizmlərindən istifadə etmək istəmirlər. Əlbəttə, burada müxtəlif faktorların təsirini nəzərə almaq vacibdir, amma istənilən halda münaqişə həll edilməlidir və bunun yalnız bir yolu var: beynəlxalq hüquq normaları. Yuxarıda sadaladığımız faktlar münaqişənin Azərbaycanın milli mənafələrini təmin edən prinsiplər əsasında həllinə istiqamətlənmiş konseptual fəaliyyət prosesinin ayrı-ayrı detallarıdır. 1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra Azərbaycanda çox şey dəyişib, o cümlədən Ermənistanın təcavüzkarlıq aktının aradan qaldırılması sahəsində də. AXC-Müsavat iqtidarı dövründə yerləşdiyi coğrafi regionda belə öz iradəsini nümayiş etdirmək imkanına malik olmayan Azərbaycan Dahi Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə dünyanın ən qüdrətli dövlətlərinin strateji tərəfdaşına çevrilib. Ötən illər ərzində ölkəmiz Avropa Şurası kimi mötə-

bər bir təşkilatda tamhüquqlu üzv statusu ilə təmsil olunmaq imkanı qazandı və Qarabağ probleminin səbəb və nəticələri haqqında dünya ictimai rəyində obyektiv təsəvvür toplusu formalaşdırmaq üçün bu tribunadan maksimum səmərəli istifadə edə bildi. Bu da bir cəbhədir və indi tərəddüdsüz söyləməyə əsasımız var ki, bu cəbhədəki döyüşlərdə Ermənistan Azərbaycana məğlub olub.

1994-cü ildə regionun iqtisadi perspektivini müəyyənləşdirən "Əsrin müqaviləsi" imzalandı və 2002-ci ildə bir çoxlarının əfsanə adlandırdığı Bakı-Tbilisi-Ceyhanın təməl daşı qoyuldu. Ermənistan dünyanın ən qüdrətli dövlətlərinin iştirak etdiyi bu layihədən kənar qalıb və deməli, daha bir döyüşü udub. Azərbaycan Türkiyə və Gürcüstanla üçtərəfli qarşılıqlı təhlükəsizlik paktı imzalayıb və Ermənistanı faktiki olaraq üç strateji müttəfiqin əhatəsində yaşamaq gerçəkliyi ilə üz-üzə qoyub. Ermənistan bu cəbhədə də tək qalıb. ABŞ Azərbaycana tətbiq etdiyi 907-ci düzəlişin qüvvəsinin dayan-

bildirir. Bu da Azərbaycanın çələbəsidir. Azərbaycan iqtisadi göstəricilərinə görə postsovet məkəninə ən qüdrətli ölkələrdən birinə çevrilməkdədir. Ermənistan isə xarici borcların müqabilində dövlət əhəmiyyətli müəssisələrini girov qoymaq məcburiyyətində qalıb. Azərbaycan ictimai-siyasi sabitlik, demokratiyanın inkişafı və daxili təhlükəsizlik baxımından Cənubi Qafqazın ən etibarlı ölkəsinə çevrilib. Ermənistanda isə terror siyasi həyatın adı atributudur. Elə buna görə də tam əminliklə söyləmək olar ki, sülh danışıqlarının davam etdirilməsi və uğurla nəticələnməsi bəlkə də Azərbaycandan çox Ermənistanla lazımdır. Bu, həm ölkənin daxili ictimai-siyasi vəziyyəti, həm də regionun mühüm dəyişikliklər astanasında olması faktı ilə əlaqədardır.

Azərbaycanın Bakı-Tbilisi-Ceyhanla öz neftini dünya bazarlarına çıxarmağa başlaması yeni iqtisadi yüksəliş və yeni siyasi situasiya deməkdir. Bu proses, şübhəsiz ki, Ermənistanın xeyrinə deyil - nə iqtisadi, nə də siyasi baxımdan. Azərbaycanın iqtisadi potensialını günü-gündən artırması təcavüzkar tərəfi danışıqlar prosesində daha uğursuz vəziyyətə salır. Üstəlik, ölkənin özünün daxilində mövcud olan problemləri də nəzərə alsaq, Yerevanın durumunu təsəvvür etmək çətin deyil. Bütün bu amillər Azərbaycanın danışıqlarda öz şərtlərini dikte etmək imkanlarını artırır. Münaqişənin ədalətli həllinə

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Cənubi Qafqazın həyatında mühüm problem kimi hələ də öz aktuallığını saxlamaqdadır. Əslində bu, tamamilə təbiidir. Regionda baş verən mühüm dəyişikliklər fonunda münaqişə ocaqlarının söndürülməmiş qalması ümumi situasiyaya mənfi təsir göstərməklə yanaşı, həm də burada maraqları olan dövlətlərin münasibətlərində həlledici faktor rolunu oynayır. Məsələ artıq bir neçə ildir regional müstəvidən çıxaraq beynəlxalq əhəmiyyət kəsb etməyə başlayıb. Amma hələ də prosesə real təsir imkanlarına malik qüvvələr (söhbət həm nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan, həm də ayrı-ayrı dövlətlərdən gedir) problemin birdəfəlik həllinə nail olmaq üçün konkret təzyiqlər mexanizmlərindən istifadə etmək istəmirlər

dırılması müddətini uzadır. Əvəzində Ermənistanı terrorizmi dəstəkləyən, insan alveri ilə məşğul olan ölkələr sırasında göstərir. ABŞ Dövlət Departamentinin hesabatında Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi kimi göstərilir və Ermənistan tərəfindən işğal olunduğu qeyd edilir. Ermənistanla ayrılan maliyyə yardımlarının həcmi ilbəil azaldılır. Prezident Corc Buş çıxışlarında Azərbaycan torpaqlarının işğal edilməsi faktından narahatlığını

nail olmaq üçün hər gün əvvəlkindən daha əlverişli şərait yaranır və görünür elə buna görə də Prezident İlham Əliyev öz çıxışlarında Azərbaycanın tələmədiyini dəfələrlə vurğulayıb.

Andiçmə mərasimindəki nitqində cənab prezident demişdir: "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmiz üçün ən ağır problemdir. Uzun illərdir ki, biz atəşkəs rejimində yaşayırıq. Təəssüflər olsun ki, bu məsələ ilə bilavasitə məşğul olan ATƏT-in

Minsk qrupunun fəaliyyəti hələlik heç bir nəticə vermir. Biz hələ də ümidlərimizi itirmirik. Hələ də ümid edirik ki, həmsədrlər bu məsələ ilə daha ciddi şəkildə, məsuliyyətlə məşğul olacaqlar. Bu məsələ öz həllini tapmalıdır. Bu problem yalnız bir neçə prinsip, beynəlxalq hüquq normaları əsasında həll oluna bilər: Azərbaycanın torpaqları işğaldan azad olunmalıdır, bir milyon qaçqın və köçkün öz doğma yurdlarına qayıtmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməli-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

dir. Azərbaycan heç vaxt bu vəziyyətlə, torpaqlarının işğal altında qalması ilə barışmayacaqdır. Hamı bilməlidir ki, sülh tərəfdaşı olmağımıza baxmayaraq, müharibənin yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimizə baxmayaraq, bizim səbrimiz də tükənməz deyildir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını nəyin bahasına olursa olsun azad edəcəkdir".

Son dövrün müşahidələri də göstərir ki, Azərbaycan münaqişənin həlli ilə bağlı müəyyənləşdirilmiş prinsiplərə sadiq qalmaq əzmindədir və bunun tamamilə ciddi səbəbləri var. Birincisi, Azərbaycanın mövqeyi ədalətli mövqedir və beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərinə əsaslanır. İkincisi, münaqişənin nəticələri Ermənistanla heç də Azərbaycandan az təsir göstərməyib. Torpaqlarımızı işğal altında saxlaması bu ölkəni bütün transregional layihələrdən kənar qoyub və indi Ermənistan iqtisadi fəlakətinə bir addımındadır. Üçüncüsü, Dağlıq Qarabağ regionda maraqları olan dövlətlərin də mənafələrinə kifayət qədər ağır zərbələr vurub və deməli, münaqişəyə son qoyulması onlara da az lazım deyil. Dördüncüsü, bu konflikt həm Cənubi Qafqazda, həm də daha geniş miqyasda beynəlxalq münasibətlərin xarakterinə mənfi sifirlər gətirir və bunu da nəzərdən qaçırmaz olmaq. Nəhayət, Böyük Sülh Sazişinin əldə olunmaması böyük müharibə təhlükəsini artırır.

Vahid Öməröv,
Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

11 avqust

Avrokuboklarda Azərbaycan üçün bir ilk

Son səhifə

De Byazi Bakıya gəldi, test verdi

Azərbaycan milli komandasının baş məşqçisi Canni De Byazi dünən Bakıya gəlib. AFFA-nın saytında yer alan məlumatda deyilir ki, italyalı mütəxəssis "Bank Respublika Arena"da keçirilən "Sabah" - "Qəbələ" yoxlama oyununu stadionda izləyib.

Canni De Byazi COVID-19 testi verib və testin nəticəsinin neqativ olması barədə müvafiq sənəd mövcuddur. Baş məşqçi oyunu sosial məsafənin qorunması qaydalarına riayət etməklə izləyəcək və heç kimlə ünsiyyətdə olmayacaq.

Messi Cüneyt Çakırı hədələdi!

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının 1/8 finalının "Barselona" - "Napoli" cavab oyunundan sonra meydana sahiblərinin kapitanı Lionel Messi ilə matçın baş hakimi Cüneyt Çakır arasında gərginlik yaşanmışdır.

Belə ki, türkiyəli referinin bəzi qərarlarından narazı qalan argentinalı hücumçu oyundan sonra buna etirazını bildirib. Görüşün final fitindən sonra Çakır futbolçularla yumruq salamlanmışdır. O, Messiyə əl uzadanda isə futbolçu görüşməyi rədd edərək hakimə barmağını silkləyib. Onun Çakır ilə çox əsəbi şəkildə danışdığı qeyd olunub.

Xatırladaq ki, "Barselona"nın 3:1 hesabı ilə qalib gələrək mərhələ adlandırdığı görüşün 30-cu dəqiqəsində Messinin vurduğu qol VAR-a müraciət edildikdən sonra Cüneyt Çakır tərəfindən ləğv edilib. Çakır görüşün 44-cü dəqiqəsində "Barselona"nın, 45+4-cü dəqiqəsində isə "Napoli"nin lehinə penalti təyin edib.

Başağlığı

"SƏS" Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev, kollektiv adından KİVDF-nin İcraçı direktoru Əhməd İsmayılova atası Məhəmməd müəllimin vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

Diqqət: Bu üsullar təzyiqi dərmansız azaltmağa kömək edir!

Yüksək qan təzyiqi infarkt və insult, həmçinin anevrizmlər, koqnitiv funksiyaların azalması, böyrək çatışmazlığı üçün risk amillərindən biridir. Bununla birlikdə, hipertoniyanı müalicə etmək üçün istifadə olunan dərmanlar, ayaq qıcolmaları, baş ağrıları, başgicəllənməsi və yuxusuzluq kimi fəsadlar yarada bilər. Ekspertlər dərman qəbul etmədən qan təzyiqini azaltmağa kömək edən bir neçə yoxlanmış metodun adını açıqlayıblar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə məlumat "MedikForum" saytında yer alıb. Piyada gəzinti. Təxminən 400 tədqiqatdan əldə olunan göstəricilərə əsasən müntəzəm fiziki məşqlər, o cümlədən gəzinti (kifayət qədər sürətlə) qan təzyiqini azaltmaq üçün geniş istifadə olunan QT (qan təzyiqi) preparatları kimi effektiv nəticələr verir. Həftənin əksər günlərində azı 30 dəqiqə gəzmək xüsusilə faydalı sayılır. Dərindən nəfəs almaq. Həkimlər gündə iki dəfə bir neçə dəqiqə (ən azı beş dəqiqə) yavaş nəfəs verməyi və nəfəs çəkməyi məsləhət görürlər. Bütün bunlar, bəzidə qan təzyiqini, ürək döyüntüsünü artırmaqla qan damarlarını daraldan stres hormonlarını nəzarətdə saxlamaq üçün mühüm rol oynayır.

Kaliumla zəngin olan qidalar. Mineralın sidik vasitəsilə böyrəklərdən daha çox natrium ifraz etməyə səbəb olması qan təzyiqini dərmansız azaltmağa kömək edir. Barınan, kartof, pomidor, portağal suyu, lobyə, noxud, qovun, gavalı, kişmiş kaliumla zəngin olan mənbələr sırasındadır.

Natrium qəbulunu azaltmaq. Amerika Kardiologiya Assosiasiyası qan təzyiqini aşağı salmaq üçün natriumun qəbulunu gündə 1500 mq-dən aşağı səviyyədə saxlamağı tövsiyə edir.

Tünd şokolad. Daha bir yoxlanmış üsul. Cənubi Kaliforniya Universitetinin alimləri qeyd edirlər ki, tünd şokoladın orta hesabla müntəzəm olaraq qəbulu sistolik arterial (yuxarı) təzyiqi 5 bal, diastolik (aşağı) təzyiqi isə demək olar ki, 3 bal azaltmağa kömək edə bilər. Belə effektiv nəticənin əldə olunması onun flavanol komponentlərinin qan damarlarını rahatlaşdırması ilə izah olunur.

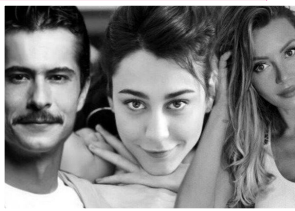
Məkkəgülü. Taftsa Universitetinin tədqiqatçıları müəyyənləşdiriblər ki, gündəlik üç fincan hibiskus çayı içən orta qan təzyiqi olan yaşlılarda altı həftədə sistolik qan təzyiqi yeddi bal azalıb. Alimlər bunu hibiskusun fitokimyəvi maddələrinin təsiri ilə əlaqələndirirlər.

Bir stəkan süd. Alimlər iddia edirlər ki, bəzi hallarda yüksək qan təzyiqinə qidada saflaşdırılmış karbohidratlardan çox istifadə olunması nəticəsində yaranan iltihab səbəb olur. Bu sürətli karbohidratların bəzilərinin qismən süd proteini ilə əvəz edilməsi hipertoniya və hipertoniya öncəsi ərəfədə sistolik qan təzyiqini aşağı sala bilər.

Gənc aktrisyaya aşiq oldu, arvadından boşandı

"Çocuk" serialında baş rolları canlandıran İsmayıl Hacıoğlu ilə Merve

Çağırın sevgili olduqlarını açıq şəkildə elan edib. Türkiyə mətbuatı xəbər verir ki, bu yaxınlarda 4 illik həyat yoldaşı Duygu Kumarkidən boşanan aktyor instaqramda yeni sevgilisiylə fotosunu paylaşmışdır. Kumarkı bu fotonun yayılmasından sonra susqunluğunu pozub. O, "Arsız güclü olunca, haqlı günahkar olarmış" sözlərini paylaşaraq keçmiş həyat yoldaşına ismarış yollayıb.

41 yaşında estetik əməliyyatlardan sonra tanınmaz hala gəldi

Türkiyəli müğənni Lara keçirdiyi estetik əməliyyatlar nəticəsində tanınmaz hala gəlib. Haberler.com-un məlumatına görə, 2000-ci illərdə Türkiyədə məşhurlaşan 41 yaşlı müğənninin çox sayda əməliyyatlara girdiyi bildirilir.

İzləyicilərinin belə tanımaqda çətinlik çəkdiyi Laranın hətta göz rəngini belə əməliyyatla dəyişdiriyi iddia edilib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600